૩૭૨૪

ફસાનએ અજાયબ

ઉર્દૂ

જાને આલમ વો અન્જુમનઆરા.

JAMNADAS BHAGVANDAS & CO.
BOOKSELLERS & PUBLISHERS
BHULESHWAR ROAD
BOMBAY

Registered Under Act XXV of 1867.

મુંબઇ:

સુબોધપ્રકાશ પ્રેસમે છાપા હયે.

ખ.સ. ૧૮૮૮. સને હીજરી ૧૩૦૫.

કીમ્મત ૪ આને.

યે રીસાલા સને ૧૮૬૭કે પચ્ચીસવેં કાયદે કે મુઆફીક દાખલે
રજીસ્ટર હુઆ હૈ ઓર હરેક તમામ હુકુક મેહેતા જમનાદાસ
ભગવાનદાસકી કંપનીને અપને કબજેમેં રખ્ખે હૈ
ઈસ લીયે કોઈ સાહેબ છાપનેકા ઈરાદા ન
કરેંગે! ઓર ન કાયદેકે નુકસાન ન ઉઠાવે.

જમનાદાસ ભગવાનદાસ કંપની,
કુતુબ ફરોશ વ કમીશન એજન્ટ.
ભુલેશ્વર ગોરજી—મુંબાઈ.

૩૫૨૪

ફસાનએ અજાયબ.

ઉર્ફે

જાનેઆલમ વો અન્જુમન આરા.

તખ્તએ નાટક.

ફીરોઝશાહ......વાલીએ હિન્દુસ્તાન.
જાનેઆલમ ...પીસરે ફીરોઝશાહ.
માહેતલઅત ...બીબીએ જાનેઆલમ.
ખ્વાજાસરા ...ગુલામે બીવફા જાનેઆલમકા.
મુએઝુર્બીસાલ.વઝીરઝાદા, દોસ્ત જાનેઆલમ.
સાહેરા.........આશકે જાનેઆલમ, દુખ્તરે શહેપાલ.
શહેપાલ.......જાદુગર, આશકે અન્જુમનઆરા.
મેહરેનીગાર ...દુખ્તરે પીરમર્દ, માઅશુકે જાનેઆલમ.
સાહેબકેરાં ...વાલીએ અન્જુમનઆરા, બાદશાહે મુલ્કે ઝરનીગાર.
અન્જુમનઆરા—દુખ્તરે સાહેબકેરાં, માઅશુકે જાનેઆલમ
ઈનસીવા વઝીરો, અમીર, નકીબો ચોબદાર,સીપાહી સહેલીઆં
વગયેરાં, વગયેરાં, વગયેરાં.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

દીવાનખાના.

(માહતીલઅત સીંગાર કરતી હુવી ગાના ખ્વાસેં બા અદબ ખડી રહેના બાદ આના ખ્વાજાસરાકા.)

અલ્લાહ હો અલ્લાહ, ઝહેરાન અલ્લાહ——તર્જ.

માહુતલઆમન—અલ્લાહ હો અકબર નહીં કોઈ દીગર;

ઝમાનેમે ઈમ નેક મેરે બરાબર.—અલ્લાહહો.

અંતરા.

મેરી શુબ્બી મેરા ગમ્ઝા મેરા અશ્વા મેરા નાઝ;

હયે સબ હસીનાંને આલમસે બહેતર—અલ્લાહહો.

ધુન—ઝીલા—ગત.

લુત્ફો કરમ કર પરવરદીગાર—તર્જ.

ખ્વાસે—બગેડી હયે કરનેકુ સીંગાર,

ચમકે હયે ચમચમ નઓસર હાર—બગેડી.

પુઓજન છમ છમ બંજે ખલ ખાલ,

સુરત તેરી હયે બેમીસાલ—બગેડી

શમ્સો કમર ચહેરા પુરનુર,

સદકે હો પરીયાં શેદા હો હુર—બગેડી.

ધુન—કલ્યાન—મુસલ્લસ.

કાચર હયે તુ ગયે સાકીએ ગુલફામ—તર્જ.

૧—ખ્વાસ—સરાપા તેરા શોલએ નુર હયે,

૨—ખ્વાસ—હરીંશક ચે નુરન આલાનુર હયે,

ખ્વાજાસરા—મુકેલ હુસ્નપર અપને મગરૂર હયે——સરાપા.

૧—ખ્વાસ—હાં રૂખ્સાર ગુલ ગુન્ચાસા હયે દહન,

૨—ખ્વાસ—સરાપામે તેરે હયે ફુલા ચમન,

ખ્વાજાસરા—ચમન તો નહીં ફુલા હયે બાર બન—સરાપા.

૧—ખ્વાસ—તુ બેશક જહાંમે તરહદાર હયે,

ર-ખવાસ—તુ કીશ્વરે હુસ્નકી સરદાર હયે,
ખ્વાજાસરા—તુ બેશક હસીનોકી પએઝાર હયે—સરાપા.
(માહતલઅત કરીબ આકે કહેના ખ્વાજાસરાસે)

ધુન-કલ્યાન-ગઝલ.

મજકુર તર્જ.

માહતલઅત—બંગા કર તુ ખ્વાજાસરા બરમલા;
જહાંમે હયે સુન્દરી કોઇ મહેલકા;
મંએ સુનતી હું તુ યેક જંહા દીદા હયે;
બહોત તુને દેખા હયે અછા બુરા—બંગા.
ખ્વાજાસરા—ન પુછો અયે મલેકા યે તુમ મુજસે હાલ,
હકીકતમે હો આપ સાહેબ જમાલ;
હસીં ગોકે બલકીસો સુરફ થે પર;
મગર હુસ્ન હયે આપકા બેમીસાલ—ન પુછો.
માહતલઅત—બનસતા ન બામેઝ કરતા કલામ,
નહી બદ ઝબાંકે હયે સુહમે લગામ;
મંએ સાયેલ હું ગર તુ ન દેગા જવાબ,
અભી તેરી કરદુંગી દુરકી તમામ—બનમ.
ખ્વાજાસરા—મંએ ક્યા દું જવાબ આપ હો લાજવાબ.
હસીનાને આલમમે હો ઈન્તેખાબ;
ન હો ઇસપે રાઝી સુનો કહેતા હું,
હો તુમ રશ્કે માહ ગયરતે આફતાબ—મંએ.
(માહતલઅત ખફા હોકે કહેના)

અબીયાત.

માહુતલઅત—યે બેહુદા બાતે મેરે રુબરુ,
નહી સમજા ક્યા મેરે રુબેરુ હુ;
તુજે જાનેઆલમ પે હયેગા યકી,
વો હયે કઓન મંએ કુચ સમજતી નહી.

મુસદ્દસ.

ખ્વાજાસરા—યકી બન્દા હું મંએ વો સાહેબ મેરા,
મુજેહ ઊરપે હો ફીર ન ક્યું ઈદોઆ;
નસીબોંસે તુમકો મીલા વો બુઆ,
દમાગ ઔાર યે દરજા તુમારા હુવા;
ઝરા હાલ સર દેખો આગોશમે,
હયે તુમસા જમાલ ઊરકે પાપોશમે.

શેઅર.

માહુતલઅત—અરે બેઅદબ વો મુરે હીજડે,
નકર છોટે મુંહસે તુ બાંતે બડે;
હો અંધા તેરે મુહમે મીટ્ટી પડે,
તેરે શબકો છાતીપે શયેતાં ચડે.

(માહુતલઅત ખફ્રા હો પઓરસે જુતા નીકાલકે મારના ખ્વાજાસરાકા કહેના.)

મુખ્ફુ઼ફ્ા ફીકરેં.

ખ્વાજાસરા—હયે જાન ગઇ મેરી, આવો ખુદાકે લીયે કોઈ;
જુતીયાં મુજપર પડતી હયે પીઠકી ધુલ સબ ઝડતી હયે;

મુવા મુવા મંએ હાય મુવા, છોડો મુજે મત મારો ખુવા;
પાંઉ મંએ પડતા હું છોડો, મત જુતોંસે મેરા સર ફોડો;
(આના જાનેઆલમકા કહેના ખ્વાજાસરા)
જાનેઆલમ બહેરે ખુદા બેગમકે હાતોંસે છોડા.

અબીયાત.

જાનેઆલમ—ખફા ઈસ્પે કયું હો! તુમ અયે જાને મન,
નહી હયે યે ખ્વાજાસરા બદ ચલન;
માહુતલઅત-બડા બે અદબ હયે મુવા બદશઆર,
ઇસે મુંહ ચડાકે કીયા તુમને ખ્વાર;
મુવેકી મંએ જબતક ન લેઉંગી જાં,
કલેજેમે થંડક ન હોગી મીઆં;
જાનેઆલમ—બતાઓ અયે બેગમ બરાયે ખુદા,
કીયા સખ્ત કયા ઇસને અયેસી ખતા;
માહુતલઅત-મંએ કહેતી હું સુન લે મેરે ગમ ગુસાર,
કીયાઆજ મંએને જોંઅપનાસીંગાર;
મંએ આઇનામે દેખી અપના જમાલ,
કી મંએ ખ્વાસોંસે અપને સવાલ;
કોઈ મુજસી હોગી કહીંબો બઇદ,
સબોંને કહા દીદ હયે ના શનીદ;
યું કહેને લગા તબ મુવા ખુનસા,
બનાયા જીસે તુમને ખ્વાજાસરા;
અબસ ખુબીયોંકા તુમે જોશ હયે,
કે તુમસી તો ખુબોંકી પાપોશ હયે.

જાનેઆલમ—અયે બેગમ સરાસર હયે ગે પુરકુસુર,
ખ્વાસેં હયે પરીયાં અજી તુમ હો હુર;
ખ્વાજાસરા—અગ્ન હયે જો હુર ઇન્પે કુરબાન જાયે,
જો રાજાકે મન ભાયે રાની કહાયે,
માહતલઅત—નમુજરી બતાયેગા યે નાઝની,
મંએ ઝીન્દા ઇસે છોડનેકી નહી;
ખ્વાજાસરા—મંએ કુરબાં હું તકરીર કીજે મઆફ,
નહી મેરી આદત કહું જો ખીલાફ,
નઃ રખ્ખુ હસીનોકી ખુબીમે ફર્ક,
તો યે આબે ખીજલતમે હોજ્તે ગર્ક.
માહતલઅત—લગા દેખીએ મારને ફીર યે લાફ,
જાનેઆલમ—જો કહેના હયે કરદે બંયા સાફ સાફ;
ખ્વાજાસરા—ભલા લેઊં સુનીએ અપે આલી વકાર,
કે મશરકમે યેક શહેર હયે ઝરનીગાર,
વંહાં અન્જુમનઆરા શાહઝાદી હયે,
ગમો રન્જસે ઉસકો આઝાદી હયે,
વો હયે ગએરતે શમ્સ રશ્કે કમર,
હમારી મલેકા આગે સાહેબ અગર;
ખ્વાસોંકો ઉસકે નઝારા કરે,
તો યેક ચપની પાનીમે ડુબકી મરે;

મુસદ્દસ.

માહતલઅત—વોહ નીગોડી કઓન હયે સદકે મેરે પએઝારકે,
પેચમે આવે જો મેરે કાકુલે બલદાર કે,

માર દેગી શર્મ ઈસ કોડેસે ઉસ્કો મારકે,
પાંઊ ધો મેરે પીએ બાઝીએ ખુબી હારકે;
ઉસકા રૂખ માહતાબ હયે તો મેરા રૂખ ખુરશીદ હયે.
અગર ઉસકી માહું નઓ મેરી હીલાલે ઈદ હયે.

મુસદ્દસ.

ખ્વાજાસરા—સદકે જાઊં કહું ન વો કુરબાન હો પએઝારપર.
નાઝ તુમકો હયેગા આપને કાકુલે ખમદાર પર;
ઉસ્કો ગએરત કહું ન ધાન કો ટોંકી આવે મારપર.
રૂખ વો સાદા લઓલહકા હયે જીતપર ન હારપર;
માહે નઓ હયે ઔર ન વો બના હીલાલે ઈદ હયે,
હાં મગર યે જાનતા હું રશ્કે સદ ખુરશીદ હયે,

અબીયાત.

માહતલઅત—સુનતે હો યા જાનેઆલમ ગુફતગો મુહઝોરકી,
ધરકુ બોલો રાહ વરના દેખેગા યે ગોરકી.
જાનેઆલમ—અન્જુમનઆરાકુ મેરે માહસે કહેતા હયેં સીવા,
ક્યા સનદ હયે પાસ તેરે બતલા અયે ખ્વાજાસરા;
માહતલઅત—જાન લુંગી તેરી ગર એ આયયાતો દુંગી અપની જાં,
જિસ નીગોડી બોલાકા જલદી બતા કોઈ નશાં.
ખ્વાજાસરા—જાનેઆલમ જો સનદ માંગો તો નહીં કરતા કલામ,
દેખો યે તસવીર હયે આપ શર્મકો ફરમાઓ કામ;
(ખ્વાજાસરા તસવીર અન્જુમનઆરાકી દીખાના જાનેઆલમ દેખકે આશક હોના, માહતલઅત શર્મસે સર નીચે જુકાના, ખ્વાજાસરા તાલી યાં

બજાના, જાનેઆલમ હયેરાન હો તસવીરકો તકતે રહેના)

બાબ. પહેલા—પરદા દુસરા.

દીવાનખાના.

(આના મએમુખીસાલ વઝીરઝાદા શીકાયતે જાને.
આલમ કરતા હુવા.)

ઝીંઝોટી—ગઝલ.

કીસીકા દર્દ દીલ યારો કોઇ બે દર્દ કયા જાને—તર્જ.

મએમુ—

વફાકા કહત હયે અરઝાં હયે સઓદા બે વફાઈકા;
જહાંસે નામ ઉંન્કા હો ગયા અબ આશનાઈકા—વફાકા.
મંએ આશક માહતલઅતકા ઔર ઉસ્કો જાનેઆલમ સે;
એવઝ મુજકો દીયા હયે ખુબ મેરી જાંરીદાઈકા—વફાકા.
વફાઇ કરકે પચતાયા જફાપર દીલ હયે અબ આયા;
કે શાહઝાદેકો બદલા ચાહીએ દેના બુરાઇકા—વફાકા.
કીસી તદબીરસેં મારૂંગા બેશક જાને આલમકો;
તો હોગા માહતલઅતસે વો મઓકા કદ ખદાઈક—વફાકા.

(આના જાનેઆલમ હાતમે તસવીર અન્જુમનઆરાકી
લે ગાતે હુવે મએ ખ્વાજાસરા.)

મઝકુર તર્જ.

જાનેઆલમ—

તબીઅત ઈસં બુતે બે પીરપર બન્દેકી આઇ હયે;
તસદુખ જીસ્કી સુરતપર ખુદાકી સબ ખુદાઇ હયે—તબી.

નીગાહ કે ચલતે હંયે તીરે સફારા ફઓજે મીજગાં હયે;
દીલ આપના ચેક બેગારા ઔર ઉસપર યે ચડાઇ હયે-તબી.
નહી હયે આબરૂકી ચાહ કનારા સબસે કરતા હું;
મુજેહ યે બંદુરે ખુબીસે હી કરની આશનાઇ હયે-તબી.
ભલા અગર ચડાકે મુજસે કયું બગેઠા હયે વોકાતીલ;
ખીંચી હયે તેગ તેરી હમનેબી ગરદન જુકાઈ હયે-તબી.
વીસાલે યાર હોતે તક યે જાં ફુરકતમે જાવેગી;
મદદ અયે દરક મરતા હું દમે મુસ્કીલ કુશાઇ હયે-તબી.

મુસદસ.

મઐમુ—અયે બીરાદર ઈસ કદર તુ કીસલીયે ગમખ્વાર હયે,
ખુબરૂયોંમે સબી અછી મેરી દીલદાર હયે;
ગરચે મીલના ઈસ પરીરૂસે તુજેહ દરકાર હયે,
સાત ચલેનેકો તેરે બન્દાબી યે તૈયાર હયે.
જાનતા હયે જાનેઆલમ તુ વફાદારી મેરી,
તેરે યારોંમે સબી મશહુર હયે યારી મેરી.

રૂબાઈ.

જાનેઆલમ—યે કયા બલા હયે દરક કોઇ જાનતા નહી,
ઈસ મરઝકો હકીમબી પયેછાનતા નહી;
યું બેકરાર હોના મુસીબતમે હયે બુરા,
મંએ માનતા હું પર મેરા દીલ માનતા નહી.

મુસદસ.

ખ્વાજાસરા—કુરબાન જાઊં તુજપે ન હો ઈતના બે કરાર,
તુજકો વો ચન્દ રોઝમે મીલતી હયે ગુલઓઝાર;

આસું મંએ પોચતા હું તુ રોતા હયે ઝારોઝાર,
હીમ્મત ન રાહે ઇશ્કમે શાહઝાદે આપની હાર,
ચલતા હયે લેકે સાત તુ મુજમે દીલરૂ,
મંએ તાલી માર માર ભાગા દુગા શેરકુ.

પીલુ—ઠુમરી.

તજી હમને દુનીઆ તજી સનસાર—તર્જ.

જાનેઆલમ—મોરે સુનો સૈયાં ન ગઓ। જીઆ પાઓરે—મોરે.

અંતરા.

મોરો જો મોહનને મન મોરો લીનો હયે;
મુખડા દેખ બડા સુખ આવેરે—મોરે.
જાવંત હું મંએ ઘુનત તાકો;
સંગ ચલાતો દીલ બહલતા જતએરે—મોરે.
(જાનેઆલમ જાનેકે લીયે કદમ ઉઠાના માહલકાત
આકે દામન પકડ ગાના.)

ઝીલા-બેહાગ-ઠુમરી.

આજ સૈયાં—તર્જ.

માહલકાત—સૈયાં ન છોડો મોહે માનલો બાત—સૈયાં.
બીનતી હમારી સુનો પૈયાં પડુ રે;
આવે નહી ચએન દીન રાત—સૈયાં.
અપને કીયે પર પચતાહુંરે;
ફીર ન કરૂંગી ઝીદ તોરે સાથ—સૈયાં.

આસાવરી-ઠુમરી.

સૈયાંને મોકો ગરવા—તર્જ.

જાનેઆલમ—મોહે નાહી નાહી તુ અબ ભાવેરી;
મંએ તો હું યે તસવીરકા બુન્દા—મોહે.
વાકે પરેમકા મંએ રસ ચાકુ;
મોહે મઝા છુનેકા તબ આવેરી—મંએતો હું.
લીપટત કહે તુ છાંડ મોહેકો;
તુ કયું કાલી સુરત દીખેરી—મંએતોહું

(દામન છેડા કે જાના જાનેઆલમકા કહેના મઅેમુખીસાલકા બયાન કરના અપને દીલકે હાલકા)

મુસદ્દસ.

મઅેમુ—ક્યું કર કરૂં જુદાકા ન શકો રીપરસ મંએ,
ઘર બયઠે અપને પાઉંગા એશકકે આસ મંએ;
રાત દીરકે અબ તો જાતા હું બસ બેલવાસ મંએ,
લેકીન દસીકે ખુંસ ગુજાહુંગા પીઆસ મંએ;
ઈસસે નીકાદ કર લું જો ગરજતએગા વો આજ,
સમજતા હું દરકો સારે હસીનો કે સરકા તાજ.

(જાના મઅેમુકા કહેના ખ્વાજાસરા લાગોંસે)

મુસદ્દસ.

ખ્વાજાસરા—યે દેખો લગી ભારને કયા આહે સર્દ,
હુવા ગુસસે ચહેરેકાભી રંગ ઝર્દ;
ઉડી નાઝો નખરેકી એક પલમે ગર્દ,
યે ફરમાતે હયે સાદીયે નેક મર્દ;

તકબ્બુર અઝાઝીલરા ખ્વાર કર્દ,
બઝીન્દાને લાનત ગીરફ્તાર કર્દ.

(જાના ખ્વાજાસરા તાલીયાં બજાતે હુવે, માહતલઅત સર ઊઠાકે ગાના જુદાઇમે)

ધુન—ભયેરવી—ગઝલ.

તેરે સાની અગર કોઇ બશર હોવે તો મંએ જાનુ—તર્જ
માહતલઅત—હમારા બખ્ત સોયા બખ્ત હયે બેદાર ગયેરોંકા;
જો યાર અપનાથા અબ હયે હયે હુવા હયે યાર ગયેરોંકા—હમારા.
તેરી તઓકીર હો ધમ બાગમે કીસ તરહ અયે બુલબુલ;
હયે માલી ગયેરકા ગુલ ગએરકે ગુલઝાર ગયેરોંકા—હમારા.
ન ક્યું મીસ્લે ઝલેખાં ચાહમે જાં દુબકર દેદું;
ખરીદાર હયે મેરા યુસુફ સરે બાઝાર ગયેરોંકા—હમારા.
નહી મુમકીન કે બીમારી એ ફુરકતકી શફા પાઉં;
જો હસીથા હમારા હો ગયા બીમાર ગએરોંકા—હમારા.

(આના ફેરોઝબખ્તકા મએ દરબારી ગાના ફુરાકે જાનેઆલમમે.)

ધુન—પીલુ—લાવની.

ફેરોઝબખ્ત—જાને આલમ કહા હયે મેરા બતલાદો બખુદા,
સરકા છતર તેરે અયે માહતલઅત હોગયા ગુમ કયેસા;
માહતલઅત—લો વાલીદ સીંગાર યે મેરા લૂટ ગઇ હુ મંએ આજ,
શાહાઝાદા હુવા ઓરપે આશક જાતા રહા મેરા રાજ;
ફેરોઝ—અયે મેરી બેટી કર તુ તહામ્મુલ હોગા ન યે ઝીન્હાર,
ઉસ્કો મંએ સમજાઉંગા ક્યું હોતી હયે ગમખ્વાર,

માહુતલઅત—વાલેદ વો તો રવાના હો ગયે ફીરકો મનાવે આપ,
અબ હયે મુનાસેબ મેરી બેશક કબ્ર બનાવે આપ;
ફેરોઝ—ઢુંડો શીતાબી અહલેકારો કંહા ગયા મેરા લાલ,
અગર હુવા વો ગુમ તો જાનો શાહી હુવી પામાલ;
(જાના ફેરોઝબખ્તકા મંએ દરબારી
ગાના માહતલઅતકા)

ઘુ.—ઝીલા.

ઇસ આતશે ઉલ્ફતને હયે ક્યા આગ લગાદી—તર્જ.

માહુતલઅત—એક બાર તુને મુજકો અયે દીલ્દાર દી તલાક;
અયેશે જહાંકો મંએને ભી સો બાર દી તલાક—યેક.
હયેગી તલાક ઝેવરો ઝરદોં લીબાસકો;
હમરાહુ આઇના તુજેહ સીન્ગાર દી તલાક—યેક.
હશ્મત તુજેહ તલાક દી દૌલત તુજેહ તલાક;
તુજકોભી રોઝા ફીસ્મતે બેદાર દી તલાક—યેક.
દુનીઆએ બેવફાને કીસીસે ન કી વફા;
મંએને તો ઇસકુ જાનકે મુરદાર દી તલાક—યેક.
જોગી કે મેરે સોગમે લેતી હું સોગ મંએ;
નયામતકો ઉરકે મીલને તક ગમખ્વાર દી તલાક—યેક.

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

(જીસમે જાદુકા હોઝ બના હુવા નઝરઆના બાદ સાહે-
રાકા આકે કહેના.)

મુસદ્દસ.

સાહેરા—શાહઝાદા જાનેઆલમ કરને આયાથા શીકાર,
દેખે સુરત ઈસકી ઉસકે લગી મુજકો કટાર;
અન્જુમનઆરાકે હોકર ઇશ્કમે આબ બેકરાર,
જાતા હયે ઇન્દરોંઝા સુનની હું વો મુલ્કે ઝરનીગાર;
જાદુકા ચસ્મા યે ઉસકે વાસ્તે બનવાયા હયે,
ગર વો ફુલા ઇસમેનો બેશક મેરે વર આયા હયે,
જાદુકા છોડા હયે બન્દર મંઓને યેક ઇસ રાહપર,
લાયેગા શાહઝાદેકો વો ગર કર ઇસ ચાહપર,
મુબતેલા હયે જોનો દીલસે નોહ જો રશ્કે માહપર,
જાન દેગા બેશક ઉસકી સુરતે દીલ ખ્વાહ પર;
હોઝમે અબ શકલ ઉસકી જાદુસે દીખલાતી હું,
ઉસકો ઇસ હીલેસે અપને કબઝેમે લે આતી હું.
(સાહેરા હોઝમે ડુબ જાના, બન્દર વીંગસે નીકલ
આકે હોઝમે ગર્ક હોના, ઉસકે ઢર પએ જાનેઆલમ
આકે આલમે હયેરતમે કહેના)

અબીયાત

જાનેઆલમ—નહી ગાજરા અયેસા દેખા કભી.
કે ગાયબ વો બન્દર હુઆ ગીરતેહી;
(જાનેઆલમ ગઓરસે દેખના હોઝમે નજર આના
શકલે અન્જુમનઆરાકી હઓઝમે)

સાહેરા—મેરે શએદાઈ વો મેરે જાનીસાર,
થા મુન્તેઝ તેરાહી હરદમ ઇન્તેઝાર;

ચાહતા હયે ચાહમે ગર આગરૂ,
ગાહમે યે કુદ મત કર દેર તું.

મુસદસ

જાનેઆલમ—બેશક યેહ વહી બુત હયે કીયા જીસને મુજેહ રામ,
મુખડે પે ખડી છોડકે ક્યા ઝુલ્ફે સીયાહ ફામ,
દીલદાર મેરી અન્જુમનઆરા હયે ગુલન્દામ,
મુદ્દતસે થા મુસ્તાક તેરા આશકે નાકામ,
કુદા તેરે ઘરમે કોઈ યું ધમસે ન હોગા
જો કામ હુવા હમસે વો રૂસ્તમસે ન હોગા.

(કૈદના હઓઝમે જાનેઆલમકા તબદીલ હોના જંગલ, દાખેલ હોના મકાનમે આલમે હયેરતમે ગાના અપને હસ્બે હાલ)

ધુન દેસ ગઝલ.

મુસાફી તરાહ તાલબે દીદાર ખડા હું—તર્જ.

જાને.આલમ—યારબ યે તીલસ્માતમે હયેરાન હુવા હું.
મંઓ પાનીકી રાહ દખેલે અયેવાન હુવા હું—યારબ.
મુજકો મેરી તીલબર જો નજર આઈ કંહા હયે,
ઉસ ઝુલ્ફકો મંઓ દેખ પરેશાન હુવા હું—યારબ.
પર જલ્દ મીલાદે મુજેહ ઉસ બુતસે ખુદાયા;
ઉસકે લીયે મંઓ તારકે ઇમાન હુવા હું—યારબ.
(આના સાહેરાકા ગાતે ગાતે આલમે સરૂરમે)

ધુન—બહેરુન્સ—સારની.

ગુલ ચમનમે ખીલ્યુ હુવા બડા—તર્જ

સાહેરા—દેખ જરા ઈધરભી તુજપર બસબલ જાઉં,
આતશે હીજરસે તેરે મંઓ જલજલ જાઉં,

આયાથા બરાયે શીકાર તુ અયે પીઆરે,
તીરોંસે લગે મેરે દીલમે તેરે નઝારે.
જાં હમને અયે અબરૂ કમાન તુજપે નીસારે,
લગી સીનેમે મેરે આગ ઉસે તુ બુજાહરે,
કયું મોમકે માનન્દ મંએ ન ગલગલ જાઊં–આતશે

મજકુર તર્જ.

જાનેઆલમ—પડતી હયે ગલે કયું મંએ નડા તેરા જાની,
મુજેહ અન્જુમનઆરાકી હૈ મેરી નશાની;
મુજેહ હઓઝમે ઉસકી આઇ નઝર જબ સુરત,
કયા કહું મંએ થી વો ચાન્દકે માનીન્દ મુરત;
ઉસ આઇનારૂમે નહીંથી ગઈ કુદરત,
જો દેખેગા ઉસકુ બે ખુદ હોગા ઝરૂરત;
ઉસકેહી લીયે મંએ ખીંચા હું હયેરાની—મુજેહ.

રૂબાઈ.

સાહેરા—અન્જુમનઆરા હયે કઓન ગોરી સોત અયે જાન,
નામ સુન ઉસકા હુવી જાતી હું મંએ ફ્રઓત અયે જાન;
દીલમે દો મૂજકો જગા છોડ દો તુમ ધીઆન ઉસકા,
તુમભી પચતાઓગે આયેગી મુજેહ મઓત અયે જાન.

રૂબાઈ.

જાનેઆલમ—જબ તલક મઓત તુજેહ આઇ અયે નાપાક નહી.
હોગા તબ તક યે તેરા જીસ્મે નજીસ ખાક નહી,
હમ સુરી અન્જુમનઆરાસે તુ કરતી હયે ચુડેલ;
ખાકસે હોતી કભી નીસ્બતે અફ્લાક નહી,

ધુન-ઝીલા-બરહુન્સ-ગઝલ.

કીસી મસ્તકે આનેકી આરઝુ હયે-તર્જ.

સાહેરા—યે ઇન્કાર હોવેગા ઇકરાર મેરા;
અભી ગર કરૂં નામ ઈઝહાર મેરા—યેઈન્કાર.
મંયે દુખ્તર હું શહેપાલ સાહેરકી પીઆરે;
ગોયા જાદુ હયે કહેરે જબ્બાર મેરા—યેઈન્કાર.
તેરી અન્જુમનઆરાકો અભી લાકે;
જલા દું અભી અદના હયે કાર મેરા—યેઇન્કાર.
મંએ દેતી હું મોહલત તુજેહ સોંચનેકી;
ન ઇન્કાર કર જલ્દ હો યાર મેરા—યેઇન્કાર.

(જાના સાહેરાકા જાનેઆલમ હયેરાન હો કહેના)

મુસદ્દસ.

જાનેઆલમ—
અજબ તશવીશમેં હું મંએ હયે કયેસી મેરે સર મુશ્કીલ,
કરૂં ચાહત યે કાહબાકી તો હોગી ઉમ્રભર મુશ્કીલ;
અગર ઇસકો ન ચાહું તો હયે બસ માશુક પર મુશ્કીલ,
ઈધર દેખું ઉધર મુશ્કીલ ઉધર દેખુંઇધર મુશ્કીલ;
બસ અબ બહેતર યેહી હયે જો જો મુશ્કીલ હોવે સર અપને,
કે બયેઠે ચએનો રાહતસે મેરી દીલદાર ઘર અપને.

(આના સાહેરાકા સમજાના જાનેઆલમકો)

મુસદ્દસ.

સાહેરા—મેરા મુંહ દેખતો પીઆરે કોઇ મુજસા હંસી હોગા,
બતાદે ખુબસુરત મુજસા આલમમે કંહી હોગા;

કે કીસ્મતસે મઅસ્સર તુજકો મુજસા મહજબી હોગા,
યહીં મન્ઝુર તુજકો મુજસે મીલના ગર નહીં હોગા;
અભી લા અન્જુમનઆરાકો કીસ્સા પાક કરતી હું,
જલાકે ઉસ્કુ તેરે રૂબરૂ મંએ ખાક કરતી હું.
(જાનેઆલમ ગભરાકે સમજાના સાહેરાકુ)

રૂબાઈ

જાનેઆલમ—અયે દીવાની પરીરૂ અકલસે હો દુર તુમ કીતની,
મેરે દીલુસે કોઇ પુછે કે હો મન્ઝુર તુમ કીતની;
મીલે માઅશુક તુમસી મુજસા આશક છોડ દે ઊસ્કુ;
અભી હો કમ સમજ કમસીન અયે સ્સ્કે હુર તુમ કીતની;
(સાહેરા આલમે ખુશીમે કહેના લીપટકે જાનેઆલમસે)

રૂબાઇ

સાહેરા—મંએ સ્સ્કે હુર ઔર તુમ ગએરતે ગીલમાન અયે જાની,
મંએ તુમપર હું ફીદા તુમ મુજપે હો કુરબાન અયે જાની,
મેરે બોસે લો તુમભી ઔર મંએ બોસે તુમ્હારે લું,
નીકાલેં વસ્લકે ફીર હસરતો અરમાન અયે જાની.
(સાહેરા બોસે લેના જાનેઆલમ મુહ ફેરકે કહેના)

બયેત

જાનેઆલમ—મંએ હું બેઝાર અયે શયેતાંકી ખાલા,
ન દીખલા અયે ખુદા મુંહ તેરા કાલા;
(સાહેરા ખુશ હોકે કહેના)

અબીયાત.

સાહેરા—તુ મેરા હો ગયા અબ યાર જાની,
તો લે દેતી હું તુજકો યેહ નશાની;

મંએ દેતી હું તુજેહ યેક નકશ પીઆરે,
કે જાદુગર મુતી હંયે જીસ્કે સારે;
(નકશ દેકે કહેના)
હયે હરયેક ખાનામે યેક ઇલ્અ લીખા,
કરૂં તુજસે બંયા મંએ ઉસ્કા કયા કયા;
જો પહેલા ઈલ્મ હયેગા સીમીયાકા;
હયે ઉસ્સે દરજાતો કમ કીમીયાકા;
ફાસીકાબી પડા એજાં હો કાલબ,
ઉસેગર ઝીન્દા કરનેકા હો તાલબ,
તો દાલે જાન અપની ઉસ્કી અંદર,
યે પડતેહી વો ઝીન્દા હો મુકરર,
મંએ અબ જાતી હું તુ હરગીઝ ન ખા ગમ,
કે થોડે દેરમે ફીર આયેંગે હમ.
(જાના સાહેરા જાનેઆલમકો બોસા લેકે ગાના જાનેઆલમકા આલમે હયરતમે.)

ધુન-ઝીલા-કાફી.

ચમનમે આકે કોઇ દમ જો તુ સબા ઠેઅરી-તર્જ
જાનેઆલમ—બહારે ઉમ્ર ફરોરેખ્ત દર ખીઝાંને ફુરાક,
કસે મબાદા સુમન ઝારો નાતવાને ફુરાક;
ચું અન્દલીબ ચું શઓકે ગુલે રૂખત હરદમ,
હઝાર ગુના વો હમ શરહ દાસ્તાને ફુરાક;
ચું લાલા દાઘ દીલો અસ્ક સુર્ખ ચહેરા ઝર્દ,
કઝા બનામે મન આવુરદએ નશાને ફુરાક;

લીબાસે સબ્ઝ સું ગુલપારા પારા શુદ ચેકુનમ,
ઝેહદ ગુઝશ્ત બસે મુદ્દતે ઝમાને ફુગાક;
મીસાલે હાફેઝા અઝ દર્દો ગમ કે આખેરેકાર.
રસન્દ દર હરમે વસ્લ રહ રવાને ફુરાક.
(તખ્તીપર નઝર કરકે ખુશ હો કહેના)

અબીયાત

જાનેઆલમ—અભી તક થી મુજેહ મુશ્કીલને ઘેરી,
હયે હાતોંમે રેહાઇ મેરે મેરી,
સુલયમાની દી ઉસ્ને મુજકો તખ્તી,
ઇસીસે હોગી ઉસકી ઝીશ્ત બખ્તી.
(આનાં સાહેરાકા ઔર કહેના)

સાહેરા—અયે પીઆરે મીઝાજ કયેસા હયે,
જાનેઆલમ—જીસ તરાહ ચાહીયેગા વયેસા હયે;
સાહેરા—તુમકો આઓ ગલે લગાઉં મેંએ,
જાનેઆલમ—અબ ન પાપોશભી દીખાઉં મેંએ,
સાહેરા—કહીએ કીસ તરહકી યે હયેં બાંતે,
જાનેઆલમ—હમતો જાતે હયે તુમ મલો હાતેં;
સાહેરા—જાતે હો આપ કીસ્કો સોંપ મુજેહ;
જાનેઆલમ—સોંપા શયેતાન લાનતીકો તુજેહ.
(જાના જાનેઆલમકા કર્કે અફસોસ મલમલકે કહેના સાહેરાકા)

અબીયાત.

સાહેરા—કસ ન ધામોખ્ત ઈલ્મ તીર અઝમન,
કે મરા આકેબત નશાના ન કર્દ;

ફએસા જાંબર વો દેખું હોગા મગર,
ફહેતી હું મેરે બાપસે જાકર.
(જાના સાહેરાકા)

બાબ પહેલા–પરદા ચોથા.

જંગલ.

(માહતલઅત લીબાસે જોગનમે આના તલાશે જાનેઆલમમે)

ધુન આસાવરી–જોગીયા.

મેરે યારકો અયે સબા દે બતા—તર્જ.

માહતલઅત—બતાદો કીધર હયે મેરા સૈનફા,
અયે અહલે વફા હયે વફાકી કસમ;
નહી મીલતા ઢુંડેસે ઉસકા પતા,
બતાદો ખુદારા ખુદાકી કસમ—બતાદો.
પરી લે ગઇ યા પરસ્તાનમે,
મંએ જોયા હું જીસકો બીયાબાનમે;
તુમ અયે હુરો કહેદો મેરા દીલરૂબા,
અયે અહેલે સભા હયે સબાકી કસમ—બતાદો.
મંએ બુલબુલસા બેતાબ હું દર્દ નાક,
ગરેબાં હયે ગુલકી તરાહ મેરા ચાક;
કીધર મેરા સર્વે રવાં હયે ભલા,
તુજેહ બાગબાં હયે સબાકી કસમ—બતાદો
મંયે જોગનસા અપના બનાઇ હું હાલ,

નહી તુજકો અફસોસ મેરા ખીયાલ;
તેરે બીન મંએ મરજાઉંગી બરમલા,
મેરી હયેગી તુજકો દોઆકી કસમ—બતાદો.
(માહતલઅત બેહોશ હો જાના આના મએ-
મુખીસાલ કહેતા હુવા)

અબીયાત

મએમુ—ગયા પાની લાને જો ખ્વાજાસરા,
નહી આયા અબતક ઉસે ક્યા હુવા,
(માહતીલઅતકો દેખ ચોંકકે કહેના)
યે કઓન આરામ ફરમાઇ હયે જોગન,
કમર હયે આઓકે પરદેમે રોશન,
(ખુબદેખકે કહેના)
યે મેરી દીલરૂબા હયે માહતલઅત,
મીલી ઘર બયેઠે મેરે મુજકો દૌલત,
કરૂં અબ ઇશ્ક અપના ઈસસે ઇઝહાર,
કરેગી વસ્લકા બેશક યે ઇકરાર,
(માહતીલઅત બેદાર હોકે મએમુખીસાલકો દેખના કહેના મએ-
મુખીસાલ.)

મસ્નવી.

મએમુખીસાલ—અયે મલેકા કીયા તુમને ક્યા અપના હાલ,
અબસ સહેતી સદરામે રન્જો મલાલ;
યે જોશે શબાબ ઓર યે હુસ્નો જમાલ,
ભલા કીસ લીયે કરતી હો પાયમાલ;

મજકુર તર્જ.

માહુતલઅત—મેરી હુસ્નો ખુબી સભી ખ્વાર હયે,
જુદા હો ગયા જબસે દીલદાર હયે;
યે જોશે જવાની યે મુજપર અઝાબ,
ખુદાયા મુજેહ મઓત આવે શીતાબ,
મયેમુખીસાલ—ન તુમ રાહે ઉલ્ફતસે આગાહ હો,
ઉસે ચાહો અપની જીસે ચાહ હો,
જુકે ઉસ્સે જુકીયેગા હયે યે મીસાલ,
રૂકે ઉસ્સે રૂકીયેગા અયે ખુશ ખીસાલ,
મં એ ચાહુ જીસે ઓર વો નફરત કરે,
ફીર અપની બલા ઉસ્સે ઉલ્ફત કરે;
માહુતલઅત—કરૂં નફરત ઉસ્સે તો મુસ્કીલ નહી,
કરૂં ક્યા મેરે કાબુમે દીલ નહી,
હસીનોસે આશક માસુર હયે,
મુજેહ જાને આલમહી મનઝુર હયે;
પતા ઉસ્કા બેશક જહાં પાઉંગી,
બ હર તઓર જાકર મના લાઉંગી;
મએમુ—તુ ચાહતી હયે દીવાની જીસકે તંઈ,
વો ઝાલીમ મુજેહ કહે ગયા હયે યકીં;
મેરા દોસ્ત હયે તુ અગર જાંનીસાર,
કીસી તઓરસે માહતલઅત કો માર;
માહુતલઅત—કહા હયે મુજેહ મારને તો, ચલ આ,
હયે મઓજુદ તલવાર હાઝર ગલા;

ઝીયાદા ક્યાં ઇસ્સે મેરી કદ્ર હો,
જો સર મેરા દીલદારકી નજ્ર હો;

મએમુ—તુજેહ ઉસ્ને ગર છોડા પર ક્યા હયે ગમ,
હયે આલમ પુજારી તેરા અયે સનમ;
ન અંધેને દેખા અગર આફ્તાબ,
તો ક્યા કમહી હો જાતી હયે ઉસ્કી તાબ;
હકીકતમે ખુદ મંએ તલબગાર હું,
બદીલ-જાન તેરા ખરીદાર હું;
(માહ્તલઅત ખફાહો કહેના મએમુકો.)

મુસદ્દસ.

માહ્તલઅત—મુહસે હરામી આપને નીકાલા યે ક્યા કલામ,
આકાકા આપને કર દીયા આખેર નમકહરામ;
બીબી મંએ ઉસ્કી હું અરે નાદાન અકલે ખામ,
જીસ્કે હયે ઝર ખરીદોંમે તુ બેવફા ગુલામ;
કુચબી નમકકા હક અયે સીતમગર તુ જાનતા,
શાહઝાદેકો પીદર મુજેહ માદર તુ જાનતા.

મુસદ્દસ.

મએમુ—પયેદા હું જીસ્કે તુખ્મસે હયે વો પીદર મેરા,
માદર વહી હયે જીસ્કે શીકમમેથા ઘર મેરા;
ભરતાથા આશનાઇમે શાહઝાદા દમ મેરા,
હોતેહી યાર તેરા હુઆ રૂત્બા કમ મેરા;
બસ મુજકો છોડ કર વો તેરા આશનાં હુવા,
ફીર મંએબી જાનો દીલસે હું તુજપર ફીદા હુવા.

મુસદ્દસ.

માહલતલઅત—ઉસ્કુ હયે મેરી ઇઝઝતો હુરમતકા ઇખ્તીયાર,
તુ હયે ગુલામ આકા તેરા મુજપે હયે નીસાર;
મંએ યેક બીબી ઉસ્કી હું હયે યેક વો મેરા યાર,
તુજસે ગુલામ ઉસ્કે હંયે આલમમે બે શુમાર;
મંએ ઉસ્કી હું વો મેરા હયે વો તન મંએ જાનહું,
મંએ ગુલ હું વો હયે બુ વો મકીં મંએ મકાન હું.

મુસદ્દસ.

મએમુ—જબ તકકે આબરૂકા તેરી ઇખ્તીઆર થા,
તેરે સીવાયે ગએરપે વો કબ નીસાર થા;
ગુલરૂભી ઉસ્કે ચશ્મમે માનીન્દે ખાર થા,
તુ ખાસ ઉસ્કી બાબીથી વો તેરા યાર થા;
વો ઔરપર ફીદા હયે તુજેહ ઔર ચાહીએ.
જો ઉસ્કા તઓર હયે વો તેરા તઓર ચાહીએ;

મુસદ્દસ.

માહલતલઅત—સુન અયે પલીદ તુજકો મુબારક હો તેરા તઓર,
ચલ દુર હો જા મુહસે સુનેગા મેરે કુચ ઔર;
અયે લાનતી જો પહેલેસા આજ હોતા મેરા દઓર,
કહેનેકી અપને પાતા સઝા કયેસી કર તુ ગઓર;
હયે હાત હમસે કયું વો પીઆરા બીગડ ગયા,
હયે હયે નસીબા બનકે હમારા બીગડ ગયા.

મુસદ્દસ

મએ.મુ—બીગડા નસીબ હું મંએ બનાને કે વાસ્તે,
હાઝર હું તેરે નાઝ ઉઠાને કે વાસ્તે;

આયા હું તુજસે દીલ મંએ લગાનેકે વ.સ્તે,
આગોશ વા હયે તુજકો લેજાનેકે વાસ્તે;
ચલ સાથ મેરે તુજપે રહુંગા નીસાર મંએ,
પહેલેસે અફસું તેરા કરૂંગા વીકાર મંએ.

બયેત.

માહુતલઅત—બીબીકો અપની સાથ તુ લેજા અરે પલીદ,
. મુજકે. યહાંસે જાને દે હો જા પરે પલીદ;
(ધક્કા દેકે ચલે જાના માહુતલઅતકા, ગીરકે ઉઠને
ઉઠતે કહેના મએમુકા.)

બયેત.

મએમુ—ગફલતમે મુજકો માર ગઇ તુ અયે બદખીસાલ,
હાતોંસે મેરે તેરી રેહાઇ હયે અબ મહાલ;
(જાના મએમુકા.)

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

બાગે મહેરેનીગાર.

(આના જાનેઆલમ લીબાસે જોગીમે ગાતે હુવે.)

ધુનદેસ—મુસ્તેઝાદ.

ઇસ ઈશ્કને યારો મુઝ્કો દુનીઆસે ઉઠાયા—તર્જ.

જાનેઆલમ—ઇસ ઇશ્કકા યારબ ન હો આઝાર કીસીકો,
યે મર્ઝ બુરા હયે;

ઇસ દામમે કરના ન ગીરફ્તાર કીસીકો,
યે મેરી દોઆ હયે;
મુસુફ્ભી અગર ઈશ્ક હયે તો ચાહ ન કરના,
બહેતર હયે કે મરના;
ઇસ સઓદેકા કરના ન ખરીદાર કીસીકો.
ન લેના ભલા હયે;
ક્યા કએસ વો ફરહાદને ઇસ ઈશ્કમે પાયે,
જાં અપની ગમાએ;
બતલાઓ મીલા યાર વફાદાર કીસીકો,
મંએ કઓન હું ક્યા હયે;
ઇસી ઇશ્કનેહી શેહેર બદર મુજકો કીયા હયે,
યે રન્જ દીયા હયે,
મંએ જયેસા હું કર વયેસા ન લાચાર કીસીકો,
આરામ કુઝ્ન હયે.

(મહેરેનીગાર મએ સહેલીયા સએરકો આના જાને-
આલમકો દેખ કહેના.)

બયેત.

મેહેર—ક્યા તને નાઝુક હયે જાંકોભી હસદ જીસ તનપે હયે,
ક્યા બદન ગોરા હયે તેહ જીસકીકે પએરાહનપેહયે.

(જાનેઆલમ મેહેરેકુ દેખ આલમે હયેરતમે કહેના.)

બયેત.

જાનેઆલમ—ક્યા બેહેરે હુસ્નકી હયે કમર પેચોતાબમે,
યે પેચોતાબ કબ હયે ભલા મઓજે આબમે;

(મેહેર કરીબ જાનેઆલમકે જાકે કહેના.)

આપકા મુશ્તાક હું અયે જાનેમન—તર્જ.

મેહેર—કઓન હયે તુ કીસ લીયે આયા યંહા;
નામ તેરા ક્યા હયે રહેતા હયે કંહા—કઓન.
બાગમે કીસને મેરે લાયા તુજેહ;
ખઓફ જાંકાભી નહી આયા તુજેહ—કઓન.
ક્યા કોઇ તુજકો ન દુનીઆમે મીલી;
લૌન્ડીઓંસે કી જો મેરી દીલલગી—કઓન.

મજકુર તર્જ.

જાનેઆલમ—કામ ક્યા અપના કહું નાકામ હું;
ક્યા બતાઊં નામ મંએ ગુમનામ હું—કામ.
મજનુ હું.મસ્કન બીયાબાં હયે મેરા;
હો મુબારક તુજકો યે ગુલશન તેરા—કામ.
સલતનતપે નીકલે હંયે હમ ખાકદાલ;
ક્યા ખ્વાસ શએ તેરી તુ ક્યા હયે માલ—કામ.

અબીયાત.

૧-સહેલી-કયેસા હયે મુહઝોર યે ખાના ખરાબ,
આપસે ગુસ્તાખી કરતા હયે જનાબ.
૨-સહેલી-અહેલેકારોંકો યંહા બુલવાઈએ,
ઇસ મુવેકો કયેદ તુમ કરવાઇએ.
જાનેઆલમ—યેહ તુ બકતી હયે અયે બેઇમાન ક્યા,
બાપકા તેરે કીયા નુકસાન ક્યા;

મંએ નહી ઝુલ્ફોંકે તેરે ધીઆનમે,
ભેજતી હયે કીસકુ તુ ઝીન્દાન્મે.
મેહેર-ઈસ જગાહકી હું મંએ હાકમ અયે હુઝુર,
હોશમે આ બાતેં કીજેગા ,ઝરૂર;
દુર જાનેકા કરો સાહેબ ખીયાલ,
આપકી યહાંસે રેહાઈ હયે મહાલ.
જાનેઆલમ—આપરખીયેગા હુકુમત અપનેઘર,
હાકમોંસે કયા ફકીરોંકો હયે ડર;
કોઈ હમકો કયેદ કર સકતા નહીં,
રોકનેસે તેરે રૂકતે હંયે કંહી.
૧-સહેલી-હયે મુવે કંગાલકો કીતના ગુરૂર,
કયું સઝા દેતે નહી ઉસકો હુઝુર.
૨-સહેલી-હુકમ દોમુજકો ગરઅયે સાહેબજમાલ,
મારે જુતોંકે ઉડા દું સરકે બાલ.
જાનેઆલમ—ઉસકો જાકર માર જુતે અયે ચુડેલ,
તુજસે જીસને ઇસ્કકા ખેલા હો ખેલ;
લૈ ન્ડી તુ અદનાસી હયે અયે બેઅદબ,
મુહપે મલેકાકે તેરે મંએ થુકુ કબ.
મેહેર—કરતી હો કયું બીચમે બકબક ભલા,
નાહક ઇસકો કર દીયા તુમને ખફા;
વર ન યે હયે માહરૂ શીરીં કલામ,
શીકે હંયે દીલચસ્પ કયા ઈસકે તમામ.
(સહેલીયાં અલગ હોજાના મેહેરેનીગાર દસ્તબસ્તા હો કહેના)

ગાલીયાં દો બગેર સાહેબ ઔરભી,
જાનકે મંએ ફન્દ ઉસ્કો ખાલી;
બઝમમે અબ ચલીએ મેરે શઓકસે,
મેહમાં યેક રાત રહીએ ઝઓકસે.

જાનેઆલમ—મંએ તો હું મીસ્કીન તુમ સરદાર હો,
મેરી મહેમાનીસે ક્યા હાસીલ કહો;
હું ગદા મંએ મુજસે મત ઉલ્ફત કરો,
તુમ અમીર ઉમરાવસે સોહબત કરો;
ક્યા રહું ઘર આપકે મહેમાન મંએ,
હાં મગર હું કાબીલે ઝીન્દાન મંએ.

બયેત.

મેહેર—ઘર તેરા દીલમે મેરે હયે અયે જાં સમજ ઇસે,
મહેમા સરા સમજકે યા ઝીન્દાં સમજઇસે;
(સહેલીયાં આપસમે ગુફતગુ કરના)

૧-સહેલી—અયે ખુવા યહાં કોઇ ઔર ગુલ ખીલ ગયા.
ઇસ મર્દવેસે દીલહી મલેકાકા મીલ ગયા.

૨-સહેલી—દીવાની રાસ્ત કહેદે મેરે સરકી હયે કસમ,
અયેસાભી હોગા દએરે જહાંમે કોઇ સનમ.

૧-સહેલી—આઝુર કહો તરાશા હયે અયેસા સનમ કંહી,
અયેસા સનમ સનમ કદએ ચીનમે નહી.

મેહેર—ક્યું યાર મેરી બાતકા દેતે નહી જવાબ,
ઇસ્તાદા દસ્તબસ્તાહું ખીદમતમે અયે જનાબ.

જાનેઆલમ—હાકમ હો હાકમીમે હી અપની અડી હો તુમ,
ક્યું દરનબરતા રૂબરૂ મેરે ખડી હો તુમ;
મંએ જોગી હું યે જીસ્કે લીયે લે લીયા હું જોગ,
વો જબ તલક મીલે નહી તબતક ન છોડું સોગ.

મેહેર—હમ મરે આપપે ઔરોંકી હયે બસ ચાહ તુમેહ,
ઈશ્કકી રાહસે અબતક નહી આગાહ તુમેહ;
છોડ કર ઔરોકો ધીઆન હમસે રખો યારીકા,
દેખો ફલ પાઓગે તુમ હમસે વફાદારીકા.

રૂબાઈયાત.

જાનેઆલમ—દીલ જીસે દે ચુકે વો લેહી ચુકા દીલ અપના,
નામ મશહુર હયે આફાકમે બેદીલ અપના;
દી હુવી શએકો ભલા કીસતરહ લે વાપસ હમ,
નહી દસ્તુર હયે યેહ હુર શીમાઇલ અપના;

મેહેર—કઓન હયે વોઝરા હમકોભી ખબરદાર કરો,
જીસપ તુમ મરતે હો નામ ઉસકા તો ઇઝહાર કરો;
હુસ્નો ખુબીમે વોગર હમસે ઝીયાદા હોગા,
હયે બજા હમસે અગર આપ ફીર ઈન્કાર કરો.

મુસદ્દસ.

જાનેઆલમ—ઉસકા નામ અન્જુમનઆરા હયે મએ હું જીસપે ફીદા,
દએરે આલમમે હયે બેમીસ્લ સનમ નામે ખુદા;
દેખતા હું જો તસ્વવરસે કભી ઉસકા લેકા,
મુંહસે બેસાખ્તા મેરે યે નીકલતી હયે સદા;

જન્નતમેં હુસ્ન ખુદાદાદ ઝરા દીખલાદે,
મુનકરોંકો ભી સનમ શાને ખુદા દીખલાદે.

ખમ્સા.

મેહેર—ના કહ અઓંપેં અચ્છે હોતે હયે જાંની નીસાર,
આપકે વસ્લકે લાયક હયે વો બેશક ગુલે ઝાર,
વસ્લ ઉસ્કા આપકો હોના હયે વેહ દુસ્વારકાર.
શાહઝાદી અન્જુમનઆરા હયે મુલ્કે ઝર નીગાર,
જા નહી સકતેં ફરીસ્તે તુમહો ઇન્સાં ખાકસાર.

મુસદસ.

જાનેઆલમ—મંએભી તો ગવ્વાસ હું હયે વો દુરે દરીયા અગર,
બુલબુલે શયદા હું મંએ હયે વો ગુલે યકતા અગર;
જાઉંગા મંએભી મકાંહો લા મકાં ઉસ્કા અગર,
દમભી મેરા જુસ્તજુમે ઉસકે જાવેગા અગર;
હર રવીશ હર તરહસે કુએ સનમમે જાઉંગા.
વો અદમ મે હયે તો મંએ મુલ્કે અદમમે જાઉંગા.
(જાનેઆલમ જાને ચાહના મેહેર દામન પકડકે સમજાના)

ધુન—ઝીલા—ઠુમરી.

નાજુકડો મારોજી—તર્જ.

મેહેર—અરે હાંરે કંઓલો જોબન તેહારો યાર;
પડો નાહી બીપતામે કીન્હાર—અરે.
અરે થારો ફુલસો મુખડો હાયે;
ધુપસે નહી મુરઝાએ નાહી સીધારો યાર—અરે.

બરહન્સ–ઠુમરી
રામ તોરે નામકી—તર્જ.

જાનેઆલમ—કરો ઇસ તરાહસે ન તુમ બેકરારી,
અરી મેરી પીઆરી.
ચાહત તુમારી લોભાઈ તબીઅત હમારી—કરોઈ.
મંએ જા અન્જુમન આરાસે મીલુંગા મઓકુફ કર અશ્કબારી
વાપસ મંએ ફીર આકે તુમસે મીલુંગા લો રૂખસત હયે.
તુમસે હમારી—કરો.
(જાનેઆલમ બઝોર રૂખસત હોના મેહેર બેહોશ હો જાના સહેલીયાં આલમે હયેરતમે ખડીરહેના)

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

રાસ્તા.

(આના અન્જુમનઆરાકા આલમે યાસમે ગાતે હુવે)

ગઝલ.

અન્જુમનઆરા—ગુલઝારમે બહાર હયે બુલબુલ કફસમે હયે;
સૈયાદભી છુરી લીયે અપની હવસમે હયે—ગુલઝારમે.
મુજકો ઉડા લે આયા હયે શહેપાલ જાદુગર;
કયા ફીજીએકે જાન મેરી ઉસ્કે બસ્મે હયે—ગુલઝારમે.
કહેતા હયે મુઝી મેરેસે કર આશનાઈ તું;
ઈઝઝત હમારી અબ યહે ફરીયાદ રસ્મે હયે—ગુલઝારમે.
(આના શહેપાલ જાદુગરકા કહેના અન્જુમનઆરાસે)

મજકુર તર્જે.

શાહેપાલ—કરલે કબુલ મુજકો તુ કયું પેશો પસમે હયે;
અયેવાને ઝર નીગારમે ચલ કયું કફસમે હયે–કર.
યેક દમમે પાએમાલ જીસે ચાહું મંએ કરૂં;
હર યેકકી જાન જાદુસે મેરેહી બસમે હયે–કર.
કર તુ ખીઆલ કયા મેરા જાહો જલાલ હયે;
બાબેદ તો તેરા ગોયા મેરે ખારો ખસમે હયે–કર.
કોઇ બશર મદદકુ તેરી કયેસા આ સકે;
ઈસ જોપે આને તાબ ન મોરો મગસમે હયે–કર.

મુસદસ.

અન્જુમનઆરા—દેખ અપની અસ્લ તુ યેક કતરએ નાપાક હયે,
જો હયે પૈયેદા ખાકસે હોવેગા આખેર ખાક હયે;
અપની હસ્તીકા તુજેહ ગર ફહમ ઔર ઇદરાક હયે,
હમસરી અલ્લાહસે કયું તુજકો અયે બેબાક હયે;
કઓન દુનીઆમે રહા ઝીન્દા બતા જાવીદ હયે,
હો ગઇ ગર સુબ્હ પર કબ શામકી ઉમીદ હયે.

મુસદસ.

શાહપાલ—અબતલક તુને ન સમજી મેરી કુદરત બેસમજ,
કરતી હરદમ મઓતભી મેરી ઇતાઅત બેસમજ;
મુજસી મલેકુલ મઓતકુભી કબ હયે તાકત બેસમજ,
ચાહું જીસકો યેક દમમે કરદું ગારત બેસમજ;
જાન મેરા કાહમ પર ઈદરાક પરભી હુકમ હયે,
ખાકકા હાકમ હું મંએ અફલાક પરભી હુકમ હયે.

મુસદ્દસ.

અન્જુમનઆરા—થા તેરેસા દાવાબી પીરજીન બે ઈમાનકો,
પાયા ક્યા ઝાલીમ સતાકે મુસીયે ઈમરાનકો;
ફક્રથા તુજસે સીવા શદ્દાદ્દસે શયેતાનકો,
જો બનાયા દહેરમે થા રોઝએ રીદવાનકો;
રાહે પાનીસે મીલા પીરજીન જાકર નારસે,
ઔર ગયા શદ્દાદ દોઝખમે રહે ગુલઝારસે.

મુસદ્દસ.

શાહપાલ—જોકે હોના હયે વોહોગા ખયેર મત તકરાર કર,
શઓક દીલસે અયે પરી તુ અપના મુજકો યાર કર;
આ લીપટ મેરે ગલેસે હમ બગલ હો પીઆર કર,
પીર હુકુમત જીન્નો પરીયોંપર મેરા દીલદાર કર,
મંએ સુલયમાને જહાં બલકીસે દૌરાં તુ બને,
મહેરે રખ્શાં મંએ બનુ ઔર માહેતાબાં તુ બને.

ધુન-ભોપાલી—તર્જ અંગ્રેઝી.

ઉવન ટુ થી ફોર—તર્જ.

અન્જુમનઆરા—હો મગરૂર દુર દુર કાલી સુરતકે હો દુર,
હયે તુ ગરચે રશ્કે હુર પર નહી મુજકો મન્ઝુર;
ના હુંગી તાબેમાન-મંએ તેરે બે ઇમાન,
અપની જાન-દું ઇસઆન-દેખ અયે શયેતાન.

મજકુરતર્જ.

શાહપાલ—અયે કાહબા સુન કર તુ ગમાર-બોલીગર કુચ સુ-
હસે ઓર.

હો તેરા મુરદેસા તઓર—હયે આલમમે મેરા દઓર;
કહેતી હયે નાદાન—મુજકુ તુ શયેતાન,
તેરી જાન—લું ઇસઆન—મંએ અયે બેઇમાન.

(શાહપાલ ખન્જર નીકાલ કે અન્જુમનઆરાકુ મારને ઉઠાના, સાહેરા દુખ્તરે શાહપાલ આકે મેહેરકો બચાકે કહેના)

બયેત.

સાહેરા—એ ગુન્હ કે ખુનસે કયું અયે પીદર ભરતે હો હાત,
બસ ચલી જા અપને હુજરે મે અયે નાદાં બદસીફાત;
(અન્જુમનઆરાકા જાના સાહેરા કહેના બાપસે)

અબીયાત.

સાહેરા—મારતે હો અયેસી રશ્કે હુરકો કયું જાનસે,
કયા હયે તાકત સર જો ફેરે આપકે ફરમાનસે;
ઈસ્પે જો આશક હયે પેહેલે કએદ ઉસ્કો કીજીએ,
બાદ ઉસ્કે જો સઝા ચાહોસો ઇસ્કો દીજીએ;
દેખ કર ઉસ્કો મુકૈયદ માને ફરમાન આપકા,
કામ યે મુસ્કીલ ઉસીદમ હોગા આસાન આપકા;

શાહપાલ—યું હયેતો ફીર કયેદ ઉસ્કો કરનેમે હયે દેર કયા,
બેટી બકરેકો પકડ સકતા નહી હયે શેર કયા;
ભેજતા હું દેવોં કો જાકર ઉસે લે આયેંગે,
ગર વો હોગા લા મકાંપર તો વંહાભી જાયેંગે;
(જાના દોનોકો.)

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(આના ખ્વાજાસરાકા તલાશે જાને આલમમે ગાતે ગાતે)

પરજ—કાલીંગડા—લાવંની.

ખ્વાજાસરા—મીલે નહી હયે જાને આલમ મંએ બનબનં ભટકા,
સરબી પટકા મેરે હોટાંપે દમ હયે અટકા;
પીછલે કયેસે કઠનથે રસ્તે ભુજંગી દસ્તે,
ઝમીમે ધસ્તે રોતે દોઝખ યા ખુલ્દમે હસ્તે;

ઝુલ.

સોનાપુર યા મસાનમે જાતે, ગાડ દેતે કોઈ યા જલાતે,
ઝાડસે હયે કોઈ લટકાતે—થા દમ ચટપટકા—સરબી.

(માહતલઅત દોડતી આકે ખ્યાજાસરાકો લીપટ જાના
પીછે મએમુખીસાલ દોડતે આના ખ્વાજાસરાકુ
દેખ હયેરાન હો ખડે હોજાના)·

ધુન—ઝીલા—દાદરા.

સાડેતીન પેસે સેર મછલી—તર્જ.

માહતલઅત—ખ્વાજા સરા મોહે બચા લાજ મોરી લેત હયે.—ખ્વાજા
દેખ અકેલી કરત બલજોરી,
ધીટ મુવા હોકે દુખ મોહેકો યે દેત હયે—ખ્વાજાસરા.
સજનાસે મોરે કરકે બુરાઇ,
વાસે મનકો મોરે ઇસને ફીર લેત હયે—ખ્વાજાસ

(મએમુખીસાલ રૂબરૂ માહતલઅતકે દોઝાનુ બયેઠકે ગાના)

મેરી વારી માલન—તર્જ

મએમુ—હુવા મુજસે કુસુર બખ્સો હુઝુર મંએતો હું ગુલામ;

દોહા.

આપકી મંએ આઝમાયેશ કરતાથા જનાબ;
કાલા મુંહ હો મેરી અગર નીયત હો ખરાબ—હુવા.
આપ ચલીયે ઘરકો અપને છોડ આવે હમ;
સહેતી હો કીસ વાસ્તે સાહરામે રન્જો ગમ—હુવા.

મજકુરે તર્જ.

ખ્વાજાસરા—તુમેહ દુખ જો હુવા અયેસા બુરા જાનો મંએ મુવા;

દોહા.

મુજકો તુજપર વારી જાઊં આતી હયે મયા;
કયેસા દીલાસા દેવે તુમકો મુજસા બેહયા—તુમેહ.
ફુલોંકી તુ સેજપર સોતીથી નઓ બહાર;
હાયે અલ્લાહ બયેરોમે ચુબેં હયે તેરે ખાર—તુમેહ,
સુખહો તુમે શાહઝાદેકી કર લે આઉં તલાશ;
ચલીયે ઘરકો કીજીએ ન નાલા દીલ ખરાશ—તુમેહ.

ઠુમરી.

આંસુવા ભરે મોરે નએન—તર્જ.

માહતલઅત-સુખ કીસકે ગુઝારું મંએ સાત સંગ નહી
મોરે નાથ-સુખ.

દોહા

ઉન્કા હયે સીન્ગાર સોહાના ગુઝરે પીયા સંગ રએન,
છાંડ ગયે મોહે પીઆ હમારે પાઊ મંએ કયેસે ચએન--અરે સુખ.
કઓન બસે જા દેસમે જીકો હયે વાકા ધીઆન,
યાતો જાકે વાસે મીલું યા દેદું અપની જાન—અરે સુખ.

(જાના માહતલઅત ઔર ખ્વાજાસરાકા કહેના મએમુકા.)

અબીયાત.

મએમુ—મીલનેસે ઇસકે મ'એતો પુર અરમાન રહેગયા,
ખ્વાજાસરાકે કત્લકા અબ ધીઆન રહે ગયા;
યે કત્લ હોતો પીર મહેતીલઅતકો આનમે,
મ'એ અપને તાબે કરકે લે જાઊં મકાનમે';
શાહઝાદા તો જહાનમે ઝીન્દા નહી રહા,
હયે ખઓફ ઇસકા ઔર કીસીકા નહી રહા.
(જાના મએમુકા)

બાબ દુસરા-પરદા'તીસરા.

જાદુકા કીલા.

(આના જાનેઆલમકા કીલએ જાદુકા દેખકે કહેના)

મુસદ્દસ.

જાનેઆલમ—જાદુકા યે કીલા આતા હયે નઝર,
સહેરકા અપને હયે દીખલાયા હુનર;
પાયા જબસે ફતહ જાદુગરની પર,
આયેગા વો નકશ કામ ઇસ જા મગર;
(તખ્તી નીકાલ કીલેકુ લગાકે કહેના)
યા સુલયમાં ઇબ્ને દાઉદ અલમદદ,
કીલઆ યે હો જાએ નાબુદ અલમદદ.
(કીલા નાબુદ હોના યેક આવાઝે મોહીબકે સાથ,
શહપાલ થરથરાતા હુવા આકે કહેના)

અબીયાત.

શાહેપાલ—મુજપર કંહી નાદાન તુ હો સકતા હયે ગાલબ,
બેહુદા હુવા જાનકે કયું મઔતકા તાલબ;
તુજકો હયે ભલા લડનેકી કબ તાબ મેરેસે,
રૂપોશ હુવે રૂસ્તમો સોહરાબ મેરેસે;
હયેબતસે મેરે સાતોં ફલક કાંપ રહે હયે,
ગુસ્સેસે મેરે સારે મલક કાંપ રહે હયે;
જાના તુજેહ મન્જુર હયે દોઝખમે અયે નાપાક,
લે તુર્જકો જલાકર અભી કરદેતા હું મંએ ખાક.
(શહપાલ ગુસ્સેસે હમલા કરના જાનેઆલમપર
નકશકી બરક્તસે પસપા હોના શહપાલકા)

અબીયાત.

જાનેઆલમ—કરતા હું જહનમમે તુજેહ પહેલે રવાના,
બાદ આકે મુજેહ અપને તુ જાદુસે જલાના;
(નકશ દીખલાકે કહેના)
દેખ અપને સુલયમાન નબીકી તુ કરામત,
બસ ભાગ નહીતો અભી હોગા યંહા ગારત;
(શહપાલ નકશકી બરકતસે ભાગ જાના અન્જુમન-
આરા દોડતી હુવી આકે દોઝાનો બયેઠકે કહેના)

મસ્નવી.

કદે રાનાકી અદા—તર્જ.

અન્જુમનઆરા—આફ્રીં મરહબા સાહેબને બડા કામ કીયા,
ફ્તહ શાહેપાલપે તુમ પાકે અજબ નામ કીયા;

દી હમે કયેદે મુસીબતસે રેહાઇ તુમને,
જાલીથી જાન હમારી પે બચાઈ તુમને;
આપ હો કઔન યંહા આયે કંહાસે બોલો,
કયું હો ખામુશ અજી કુફલ દહનકા ખોલો;

મઝકુર તર્જ.

જાનેઆલમ-બહેરે હયેરતમે હું કયા તુમસે કહું કામ અપના,
પર તુમ અયે આઈનારૂ પહેલે કહો નામ અપના;
યેભી બતલાઓ કયા નીસ્બત હયે યંહાસે તુમકો,
ઔર યે શહપાલને લે આયા કંહાસે તુમકો;

અન્જુમનઆરા—ઝરનીંગાર યેક વીલાયત હયે વંહાસે કુચ દુર'
મેરે વાલેદહી વંહા હુકમ રવા હયે અયે હુઝુર'
આપકી લૌન્ડીકાભી અન્જુમન આરા હયે નામ,
સએરકો આઇથી યેક રોઝ અયેસાહેબ લબે બામ
વંહાસે શહપાલ મુવેને લે ઉડાયા મુજકો,
હું મંએ કુરબાન કે આં તુમને છોડાયા મુજકો;
પાસ વાલેદ કે મેરે તુમકો મંએ લે જાતી હું,
બદલે અહસાન કે અબ માલોઝર દીલવાતી હું;

જાનેઆલમ—ફઝલે ખાલેકસે ઝરોમાલ નહી કુચ કમ હયે,
અયે પરી બાપભી તો મેરા શહે આલમ હયે;
સલતનત માલ નહી સમજાતો કયા માલ હયે માલ,
સભી શયેસે મુજેહ મરગુબ તુમારા હયે વીસાલ;
મંએ તુમારે લીએ આવારા વતન હું જાની,
વરના શાહઝાદાએ વાલીએ ખુતન હું જાની;

જાનેઆલમ મરા ગોયન્દ અયે જાનેઆલમ,
બરફેગન્દ યેક નઝરે લુત્ફ અયે જાનેઆલમ;
અન્જુમનઆરા—હોશમે આઓ ન દીવાને બનો અયે સાહેબ,
બારેદીગર યે સુખન મુહસે કહો અયે સાહેબ;
ઇશ્કકા ઝીક્ર મેરે આગે કરો આપ નહી,
વર ન ઝીન્દા તુમેહ છોડેગા મેરા બાપ નહી
અભી હમ બચ્ચેં હયે કયા ઈશ્કસે હયે કામ હમે,
મુવા માલુમ બુરા હોતા હયે યે નામ હમે;
જાનેઆલમ—હોશગર હોતી તો કયું હોતે બીયાબાની હમ,
છોડ કે સલતનત આતે નહી અયે જાની હમ;
જાનસે જુન દરાતે હો તો જાં હાઝર હયે,
મરના એક રોઝતો અયે જાન હમે આખર હયે;
ઇશ્ક ઇન્સાંમે ભલા કયેસા તુમેહ આવે મઝાહ,
વસ્લસે દેખો કે જબ આપકા દીલ પાવે મઝાહ;
અન્જુમનઆરા—પહેનલો મુંહમે લગામ આપકી કયા બાતેં હયે,
હક જો પુછો તો યે બાતેં તો નહી લાતેં હયે;
દેવ કયું મુજસે હો વાસીલ મુવા કુરબાન ગયા,
કહીએ તો આપકા ચરનેકો કીધર ધીઆન ગયા;
જાદુસે ઉરકે જો હો જાતી મંએ મજબુર નહી'
મુજપે વો આંખ ઉઠા સકતા યે મકદુર નહી'
જાનેઆલમ—મુંજસે ફીર કહીએ હયે કયું આપકો ઇન્કાર ભલા',
ઉરકે માનીન્દહી કયા મંએબી હું મુરદાર ભલા;
શાહીકો છોડ તુમારે લીયે આયા જાની,
સખ્ત આફતમે યે તુમ મંએને છોડાયા જાની;

અન્જુમનઆરા—સચ હયે કહે તેં હયે મઝાહ આતા હયે જી-
નેકા નહી,
લેના અહેસાન કભી કોઇ કમીનેકા નહી;
બદલા અહેસાનકા ચક્ષ દેતી હું ઘરસે તુજકો;
લાદ દેતી હું અભી લાલો ગોહરસે તુજકો;
જાનેઆલમ—ફીર હકુમતકા ઘુમન્ડ અપને દીખાયા તુમને,
અયે શાહે હુસ્ન ગદાહી કયા બનાયા તુમને;
બદલે હીરોંકે તો દન્દાંયે દીખાયા કીજે,
બદલે લાલોંકે લબે લાલકા બોસા દીજે.

(જાનેઆલમ જબરન અન્જુમન આરાકા બોસા
લેના, અન્જુમનઆરા શર્મસે મુહ ફેર કહેના).

અન્જુમનઆરા—હો અજી દુર ભલા તુમકો હયા હયે કે નહિ,
પુછનેવાલા મુજેહ કોઇ ભલા હયે કે નહી;
જાનેઆલમ—મુદતોં તીશનએ દીદાર રહા અયે જાની,
અબ મઅસ્સર યે હુવા આબે બકા અયે જાની;

(જાનેઆલમ ફીર બોસા લેના)

અન્જુમનઆરા—વાહજી વાહ બડે જોશમેં આયે હો જનાબ,
ઓાહરા હોતા હયે યંહા ખઓફકે મારે મેરા આબ;
(જાનેઆલમ લીપટ જાના)

અન્જુમનઆરા—દેખ લે કોઇ અગર જાયેગી ઈઝઝત મેરી,
હાયે અલ્લાહ ન લો છોડદો હુરમત મેરી;
જાનેઆલમ—બોસે લેનેસે મેરે તુમજો ખફા હોતે હો,
બોસે જીતને હો દીયે ઉતનેહી વાપસ લે લો;

અન્જુમનઆરા—ગોષે દીલસે મંએ જો કહેતી હું ઉસે સુનીએ તુમ
તીનકે સહરાકેન બેખુદ હો યંહા ચુનીએ તુમ;
તુમસે શાદી મેરી જબતક નહી હોવેગી હુઝુર,
મુજસે બહેતર હુયે કીનારાહી કરે આપ ઝરૂર;
બાદ શાદીકે મંએ લૌન્ડી મેરે સરદાર હો આપ,
પાસ વાલેદકે મેરે ચલનેકો તેયાર હો આપ;
જાનેઆલમ—ચલીએગા જીસ જગે ચલતે હોં વંહા પરરાઝી,
હું રઝાંપર મંએ તુમારે તો અયે દીલબર રાઝી;
(જાના દોનોકા)

બાબ દુસરા—પરદા ચોથા

જંગલ.

(શાહપાલ અપની દુખ્તર સાહેરાકો ખીંચતે હુવે લે આકે કહેના)

અબ્યાત.

શાહપાલ—મારહી દાલુંગા અબ બેશક મંએ તુજકો જાનસે,
ખો દીયા મુજકો જંહાસે ઇશ્ક કર ઇન્સાનસે;
હાયે આદમઝાદને લી આકે મેરી આબરૂ,
કીસ લીયે તખ્તી સુલયમાંકી ભલા દી ઉસ્કુ તુ;
કયા મઝા પાયા તેરા દીલ ઉલ્ફતે ઇન્સાનમે;
હાતીયોંસે દેવો કયા કમથે યે દેવસ્તાનમે;
સાહેરા—કયા પીદર તુમસે કહું મંએ ઇશ્કસે મજબુરથી,
અપની ખ્વારી અપને હાતોંસે નહી મન્ઝુરથી;
યેક દીન મુજકો ગલે અપને લગાકી ઉસ્ને પીઆર,

બસ શરાબે ઇશ્કકા ચડ આ ગયા બીલકુલ ખુમાર;
તખ્તી ઉસ્કો નશ્શેમે દી મંએને સુલયમાનકી,
જુઠ કહેતી હું તો હયે દોહાઈ હનુમાનકી;
શાહપાલ—શાદીકી થી જીસ્સે તેરી વો તો મેરા પીર હયે,
તેરે લાયક કયા નહી દુલા વો મમ્દા બીર હયે;
છોડકર ઉસ્કો ફીદા કયું હયે તુ આદમઝાદપર,
ખુબસુરત કયા નહી વો યા નહી હયે અહલેઝર;
સાહેરા—અહેલેઝરતો હયે બજા લેકીન નહી હયે ખુબરૂ,
બાલ હયે સબ જીસ્મપર ખારે મગીલાં હુબહું;
તાડસા કદ હયે પે ગુંમ્બદ ગોયા કોહસ્તાનકા,
પેટ ભેંસાસુરસા હમ શકલ હયે હનુમાનકા;
જીસ્પે વાલેદ મંએ ફીદા હું ઉસ્કો તુમ દેખો અગર,
તો કહોગે કયા ઝમી પર આફતાબ આયા ઉતર;
શાહપાલ—છોડ અપના મર્દ જો ઔરત હો ગયેરોંપે ફીદા,
કયું ન ઉસ ઔરતકો દુનીઆસે કરે ગારત ખુદા;
સાહેરા—અપની બીબીકે સીવાએ ઔરકા જો યાર હયે,
અયેસે મરદોં પર યંહા લાનત વંહા ફીટ્કાર હયે;
શાહપાલ—ખએર જો હો અન્જુમન આરાપે હુંદીલસે ફીદા,
સાહેરા—જબતો મંએભી જાને આલમ પર રહું સદકે સદા;
શાહપાલ—જા તુ દોઝખમે મગર તખ્તી મેરી દે દે મુઝેહ;
સાહેરા—કાબુમે વો આયા તો દુંગી તેરી તખ્તી તુઝેહ;

(જાના દોનોકા)

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

મહલ.

(આના બાદશાહ સાહેબ કેરાં મંએ અન્જુમનઆરા વો જાને-આલમ રૂખ્સત કરના દુખ્તર કો સાત જાને-આલમ કે બાદે શાહી.)

ધુન-પરજ.

મેહંતો મજનુંહી હોગા દીવાના—તર્જ.

સાહેબકેરાં—બેટી જાઓ સીધારો સીધારો,
સાત શોહરકે ઉમ્ર અબ ગુઝારો;
કરકે વીરાન ઘરકો હમારે,
અપને ખાવીન્દકા ઘર સમારો;

અન્જુમનઆરા—બાબાજાં છોડ હમ અપના ઘરબાર,
સાથ ગએરાં કે જાવેં ન ઝીન્હાર;
ઘરમે પલતેં હંયે લાખોં તુમારે,
મેરી યેક પરવરીશ કયા હુવી બાર;

સાહેબકેરાં—પાલના લાખોંકા તુરે અબસાર,
નહી વાલેદકો હયે તેરે દુશ્વાર;
બેટીકી પરવરીશકી તો તાકત,
નહી વાલેદકો ઝીન્હાર ઝીન્હાર,

અન્જુમનઆરા—હોતી હું અબતો વાલેદ રવાના,
જલ્દપર મુજકો વાપસ બોલાના;
આનકે ઇદકો લુંગી ઇદી,
મુજકો હરગીંઝ નહી ભુલ જાના;

જાનેઆલમ—રૂખસત હોતા હું મંએ સર જુકાકે,
વખ્તપર યાદ કરના દોઆકે;
અપની દુખ્તરકી મત ફીક્ર કરના,
દીલસે તાબ્યા હું ઈસ દીલુર બાકે;
સાહેબકેરાં—હયેગા અલ્લાહ હાફીઝ દીલઆરા,
જાઓ જાઓ ન રોવો ખુદારા;
પંહુચો તુમ ખૈરયતસે વતનમે,
મંએ દોઆ ગો હું હરદમ તુમારા.
(આપસમે બગલગીર હોના જાનેઆલમ ઔર
અન્જુમનઆરા સાહેબકેરાંકે બાદજાના)

બાબ દુસરા—પરદા છઠ્ઠા.

બાગે મેહેર.

(મેહેરનીગાર બયેઠી હુવી ગાના સહેલીયાં પીછે ખડી રહેના)

ધુન પીલુ—ગઝલ.

કહું કયા ફ્લકકા સતાયા હું મંએ—તર્જ.

મેહેર—જુદાઇકા તેરે હયે ગમ જાનેઆલમ;
કહો કબતલક ખાંયે હમ જાનેઆલમ;
ફીદા હું મંએ તુજપર તુ ઓરોંપે માઇલ,
ગઝબ હયે અલમ હયે સીતમ જાનેઆલમ;
ગઇ જાન મેરી તો ફીર કીસકે જાંકી,
તુ ખાયેગા જુઠી કસમ જાનેઆલમ;
બઆતા નહી કયું ચલા હયે મેરા દમ,
કીધર હયે તુ ઇસીયે દમ જાનેઆલમ;

(આના ખ્વાજાસરાકા બાહેર રહેના માહતલઅત
ઔર મએસુખીસાલકા)

ધુન કાલંગડા—લાવની.

ચલ બાત છોડદે કાના—તર્જ

ખ્વાજાસરા—ખુદા બુવા ભલા કરે તેરા,
કર સવાલ પુરા મેરા—ખુદા બુવા.
દે પરાહા યાકે ચપાતી કલીયા ખુશકા અગર હયે પકાતી;
દે મુજેહ જો તુ હયે ખાતી હયે જાંન ભુખસે જાતી,

ઝુલ.

દાલ દલીયા કુચભી દે મંએદુંગા દોઆ તુજેહ ખાકે,
બુવા તુ સવાબ ઇલના લે નહી મઓતકા હોગા ફેરા—કર

ધુન–પીલુ—ઠુમરી.

કયું રે ખડા હીન્દુસ્તાની—તર્જ.

મેહેર—ઇરકુ અયે સખીયા લે જાઓ ધરમે ખાના ખીલાઓ–ઇરકુ.
યે કોઇ બડે ધરકા ખ્વાજાસરા હયે શરબતભી બરફ પીલાવો–ઈરકુ.

અબીયાત.

ખ્વાજાસરા–બેકસ યેઝ ઓરતભી હયેગી મેરે સાથ,
ખાનેપર તન્હા મંએ મારૂં કયેસા હાથ;
મેહેર—ખયેર ઉસ ઐારતકુભી લે આઇએ,
બયેઠકે ફીર ખાના દોનો ખાઇએ;
ખ્વાજાસરા--વારીં જાઊં ઉરકુ લે આતા હું મંએ,
અયે ખુદા લો બંદગી જાતા હું મંએ;

(જોના ખ્વાજાસરાકા કહેના સહેલીયા આપસમે)

૧-સહેલી—ગન્દુમી હયે રંગ લેકીન ચહેરા ઉસ્કા ખુબ હયે.
મર્દ હોતા તો તુજેહ તારા બહોત મરગુબ હયે;
૨-સહેલી—મુજસે ફીર ચલને લગી અગેખેલા અપની આડી ચાલ,
ઉસ્પે દીલ ફીરકા હયે આયા મુંદગરેબાંમેંતો હાલ,
(ખ્વાજાસરા માહતલઅતકો લેઆના કહેના પહેલી સહેલી)
બયેત
૧-સહેલી—કહીગે સાહેબ ક્યા ગે ઔરત આપકો હયે દીલરૂબા,
૨-સહેલી—ફુટી કીસ્મત હરગે ક્યા પાવેગી ઉનકા મઝાહ;
મુસદ્દસ.
ખ્વાજાસરા—આપકી બેગમ ખ્વાસેં ક્યા હયે દેખો બેલગામ.
મંએ તો હું ઔરતસે બદતર ક્યા મુજેહ ઔરતસે કામ.
હયે યે બેશક મલેકા મેરી દીલસે હું ઇન્કા ગુલામ.
જાને આલમ શૌહર ઈન્કા હયે સુના અયે નેકનામ;
મેહેર—જાને આલમ કયાન,
ખ્વાજાસરા—જો ફેરોઝ શાહકા હયે પીસર,
માહ્ડાતલઅત—ફીર રહી હું હુંડતે દીલદારકો મંએ દરબદર,
અબીયાત.
મેહેર—જાને આલમ જાને આલમ જાને આલમ હયે તુઇ,
સબતો હયે કાલબ તીહી જાને બંદા દમ હયે તુઈ;
લે ગયા હયે હયે ઉસીને મેરાબી દીલ છીનકર.
ઉસ્કેહી તેગે અદાસે હયે મેરા પારા જીગર.
(માહતીલઅતસે કહેના) "
આઓ બયેઠો અયે બહેન તુમતો મેરી હમશીર હો,
૪

ખ્વાજાસરા—બાદ યે બયેહેંગે લેકીન ખાના પેહેલે મુજકો દો;
મેહેર—અયે બહેન કુચ આપભી અબ નઓશે જાં ફરમાઇએ,
માહતલઅત—વો ખીલાનેવાલા અપનાહી નહી કયા ખાઇએ;
લખ્તે દીલ ખાતે હયે ઔર ખુને જીગર પીતે હયે હમ,
જીતે હયે તો કીસ મઝેકસે હમદમો જીતે હયે હમ;
ખ્વાજાસરા—જી ચલા હયે મેરા કબસે ખાના ખાના કરતા હું,
દેતે હો દો અગે બુવાજી ભુકસે મંએ મરતા હું;
મેહેર—લેકે તુમ જાઓ 'સહેલીયાં ઇરકુ બાવરચીકે પાસ,
ખ્વાજાસરા—વારી જાઉં મંએ ખુદા બર લાયે તેરે દીલકી આસ;

(નીંગમે નઝર કરકે કહેના)

આ ઇધર બાહેર ખડા હયે કીસ લીયે ગમેમુબીનાર
થોડા ખાના ખાલું મંએ તાકે મેરા જી હો બહાલ;
જાઉંગા ફીર જાનેઆલમકી મંએ કરને જુસ્તજુ,
ઉરકેહી હમરા આઉંગા તુમારે રૂબરૂ.

(જાના ખ્વાજાસરાકા માહતલઅત રોના મેહેર સમજાના)

ધુન—કલ્યાન—ગઝલ.

કીસી મસ્તકે આનેકી આરઝુ હયે—તર્જ.

મેહેર—કરોગી કંહા તક ભલા આહોઝારી;
કરો સબ્ર અયે મેરી હમશીર પીઆરી—કરોગી.
જો હયે મુજકો આઝાર તુમકો વહી હયે;
સીવા હમસે તુમકો હયે કયું બેકરારી—કરોગી.
મંએ તુમકો દીલાસા દું તુમ મુજકો તસ્કીં;
તાબહેલે તબીઅત તુમારી હમારી—કરોગી.

મજકુર-તર્જ.

આફુતલઆત—દરે દીલપે જબ ગમ્સા દરબાન બયેઠે;
નો ફીર સબ્ર ઉસ ઘરમે કયું આન બયેઠે—દરે.
નહી શોલરૂકો હમારી હયે પરવા;
જલાયા કરો અપની તુમ જાન બયેઠે—દરે.
મહોબ્બતમે અફસોસ કાફૂર સનમકે;
અબસ ખોકે હમ દીનો ઇમાન બયેઠે—દરે.
(દોનો આલમે હયેરતમેં બયેઠે રહેંના)

ખમ્સા

અઝમુ—યે ખલી આદમ નહી આઈ યંહા જન્નતસે હુર,
હયે ફુકું ખુરશીદસબી ઇસકે રૂખ્સારોમે નુર;
કોઇ આશક મુજપે કયું હોતી નહી હયે બે શઊર,
જનોઆલમ પરહી રબ મરને લગ નઝદીકો દુર;
યા ઇલાહી કઅનાસા અયેસા કીયા મંએને કુસુર;
(આના ખ્વાજાસરા તાલીયા બજા ગાતે ગાતે.)

ધુન-ઝીંઝોટી—ઠુમરી.

જોગી જોગન—તર્જ.

ખ્વાજાસરા—તુમ કયું આઝુરદા દીલ હો બેગમ જાન બેગમ જાન
—તુમ.
વારી મંએ તુમપે સદકે હો જાઊ;
ગમકો દુર કરકે હો શાદમાન શાદમાન—તુમ.
આયે હયે બાલમ યાને જાને આલમ;
રૌનક અફરોઝ હોતે હયે ઈસીઆન ઈસીઆન—તુમ.

વોહ માહપારા અન્જુમન આરા;
સાથ શાહઝાદેકે હયે દીલસેતાન દીલસેતાન—તુગ
(અન્જુમનઆરાકે સાથ આના જાનેઆલમકા
બગલગીર હોના મેહેરનીગારસે)

અબીયાત.

જાનેઆલમ—આ મેરી દીલદાર આગે મેહેરનીગાર.
મેહેર—પીઆનમેહી આપકેથી દીલ ફેગાર;
(ગમએમુબ્બીસાલકો દેખકે)
જાનેઆલમ—હયે યંહા મૌજુદ તુભી અગે શરીક.
મએમુ—જુસ્તજુમે આપકેથા અયે રફીક;
માહતલઅત—યેક નઝર મુજપરભી રશ્કે હુર હો.
જાનેઆલમ—ચલ નીકલ મગરૂર યંહાસે દુર હો.
(માહતલઅત જાનેઆલમકે કદમકો બોસાદેના.)

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

જંગલ.

(જાનેઆલમ ઔર મએમુબ્બીસાલ શીકાર કરતે હુવે આના
કહેના મએમુબ્બીસાલ જાને આલમસે.)

અબીયાત.

મએમુ—માહતીલઅતસે જો ઈન્કાર કરે ખુબ નહી,
હીજરમે અપને વો રન્જુર મરે ખુબ નહી;

જાનેઆલમ—હુસ્નપર અપને જો ઈતરાએ બશર ખુબ નહી,
માહતીલઅતકી યે આદત હમે મરગુબ નહી;
મઅેમુ—ગર યેહી આપકી મરઝી હયે તો લાચાર હું મંએ,
રમ્ઝકા આપસે યેક તાલબે ઈઝહાર હું મંએ;
જાનેઆલમ—કયા હયે વો હમસે બંયા અર્ઝ અયે ગમખ્વાર કરો,
હમ તુમેહ ચાહતેં હંયે હમસે ન ઇન્કાર કરો;
મઅેમુ—સીખીયા ઈલ્મ હયે કયા હમકો બતાઓ સાહેબ,
અપને બન્દાસે ન યે ભેદ છુપાવો સાહેબ;
જાનેઆલમ—હોતા મુરદા જો બીરાદર કોઈ જાંદાર યહાં,
તુજસે કર દેતા અભી ઇલ્મ વો ઇઝહાર યંહા;
(મઅેમુખીસાલ યેક બન્દર મરા હુવા દેખકે કહેના.)
મઅેમુ—યેક મુરદા દેખો બન્દરકા પડા હયે સાહેબ,
ના ગલા હયે ન તો ઝખ્મી ન સડા હયે સાહેબ;
જાનેઆલમ—કલ્બમે ઉસકે મંએ લે જાતા હું અબ જાં અપની,
દેખ દીખલાઊં કરામત તુજેહ ઇસ આં અપની;
(જાનેઆલમ મન્તર પડના મઅેમુ ખુશ હોકે કહેના)
મઅેમુ—કલ્બમે જબ જાન ઈસ બન્દરકી યે લે જાયેગા,
ઇસકી જાં લેનેકા મઓકા જબ મેરે હાત આયેગા;
(જાનેઆલમ ઝમીનપર ગીરકે અપની જાન બન્દરકે કાલેબમે લે જાના; બન્દરકા ઝીન્દા હોના કહેના મઅેમુકા.)
વાહવાહ કયા ખુબ તુમને ઇલ્મ સીખા મરહબા,
કાનોસે સુનતાથા લેકીન આંખોસે દેખા ન થા;

ખ્વાબમે શાહઝાદીયોંકા શકલ યે દીખલાઇએ.
લાશ અપની લેકે આતા હું શીતાબી જાઇએ;
(બન્દરકા જાના મઓસુકા કહેના)
ફૌરન અબ ઇસ લાશકો દરીયામે દેતા હું બહા.
જા કે ઇસ તલવારસે બન્દરકા શીર કાટું ગલા;
(મઓસુખીસાલકા લાશ ઉઠા લેજાના.)

બાબ તીસરા—પરદા દુસરા.

નદીકા કીનારા.

(દરેખ્તીમેપર મેહેરનીગાર અન્જુમનઆરાકે ઝાનોંપર સર રખ-કર સોના, ખ્વાબસરાબી સોતે હુવે નજર આના, નીન્દમે ગભરાકર ઉઠના ઔર કહેના,)

અબીયાત.

મેહેર—કે સબ મુજપે આ જાયે તેરી બલા,
રહેપર સલામત મેરા દીલ રૂબા;
અન્જુમનઆરા—ન ગભરાઓ હમશીર બાહેરે ખુદા,
હો હુશીયાર કહીએ હયે કયા માજરા;
(મેહેરનીગાર ગભરાઇ કવી કહેના)
મેહેર—ખુદાયા અજબ મુજકો દીખલાયા ખ્વાબ.
હુવા જાનેઆલમ મેરા ગર્કે આબ;
સદા હયેગા મઓસુ મુવા બયેરમે,
ફુવા માંગો શાહઝાદેકી ખયેરમે;

(દોનો દોઝાનુ હો દોઆ માંગના રૂબરૂ બન્દરકા આના
દોનો ગભરાના મએમુખીસાલ તલવાર ખીંચે
હુવે બન્દરકી પીછે આના)

મએમુ—હુવા મેરા શાહઝાદા ખાના ખરાબ,
કે તેરે સબબસેહી બસ ગઈ આબ;
તુજેહ છોડું ઝીન્દા ન ઝીન્હાર મંએ,
કરૂંગા યે ખન્જરસે મુરદાર મંએ.

(બન્દરકે ગભરાનેસે મેહેરેનીગાર બેખુદ હો જાના,
બન્દર ભાગ જાના, ઉસ્કે પીછે જાના. મએ-
મુખીસાલકા. ખ્વાજાસરા આંખ મલતે
હુવે કહેના.)

ખ્વાજાસરા—યે ક્યા ધુમ તુમને મચાઇ બુવા,
અભી આંખ લગતીથી મેરી ઝરા;
કએ શબસે મંએને ન પાઇથી નીન્દ,
મુવી આજહી ઉજડી આઈથી નીન્દ;
યેહી વખ્ત તુમકો મીલા શોરકા,
ગુઝર ક્યા યંહાપર હુવા ચોરકા?

અન્જુમનઆરા—પડે નીન્દપર તેરે ખાલેકકી માર,
કે શાહઝાદેકી લે ખબર નાબકાર;
મંએ સુનતી હું વો ગઈ દરીયા હુવા!
કે અફસોસ હમ પર સીતમ ક્યા હુવા.

ખ્વાજાસરા—અગે બીબી ન ગમ ખાઓ લાઊં ખબર,
વો મએમુ મુવેકા મંએ ચીરૂં જીગર;

(ખ્વાજાસરાકા જાના મયેસુખીસાલ આકે અન્જુમન-
આરાકા જબરન ઉઠા લે જાના, મેહેરેનીગાર
હોશમે આકે કહેના)

બયેત.

મેહેરેનીગાર—નહી તુજકો ગર અયે સનમ પાઉંગી,
ખુદાકી કસમ હયે મંએ મર જાઉંગી;
(ખ્વાજાસરા જાનેઆલમકી લાશ પીઠપર ઉઠા લેઆના.
મેહેરનીગાર અફસોસમે ગાના.)

ધુન-આસાવરી.

લયેલી લયેલી પુકારૂં મંએ બનમે—તર્જ.

મેહેર—આપને સરકુ મંએ ક્યું કર ન પટકુ,
ખુબ હયે ગમકી સુલીપે લટકું—આપને.
વાએ અફસોસ અયે જાનેઆલમ,
વાએ અફસોસ અયે મેરે બાલમ;
તેરે ખાતેર મંએ સહરામે ભટકું—ખુબહયે.
તેરાહી નામ લે લે પોકારૂં.
આહ ક્યું ન ફુરકતમે મારૂં;
સરકો પીટુ યા બાલોંકુ ઝટકું—ખુબ હયે.
(આના બન્દરકા જાનેઆલમ આપની લાશમે રૂહકુ લીઆના,
બન્દરકા મરજાના જાનેઆલમ ઝીન્દા હોકે કહેના)

અબીયાત.

જાનેઆલમ—સબ તો હયે પર અન્જુમનઆરા હમારી હયે કહા,
મેહેર—મંએ તો બે ખુદથી નહી મુજકો ખબર જાને જહાં;

ખ્વાજાસરા—હાદેસા કયા તુમપે ગુઝરા વારી જાઉં કહીએ હાલ;
મેહેર—બંદ હંયે સબ અન્જુમનઆરા બગએર અઝકીલે કાલ,
(જાનેઆલમ બરાયે તલાશે અન્જુમનઆરા કઝદ
કરના રોકના ખ્વાજાસરાકા.)

બાબ તીસરા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

(મએમુબીસાલ અન્જુમનઆરાકો ખીચંતે હુવે લે આના.)

અબીયાત.

અન્જુમનઆરા—છોડ મેરા હાત બદ ઔકાત તુ,
લે ચલા મુજકો કંહી કમઝાદ તુ;
યારસે મેરે નાકર મુજકો જુદા,
જાનેઆલમસે મીલા બહેરે ખુદા;

ગઝલ.

ફીર દુબારા ઇશ્કકા દીલપર અસર પયેદા હુવા—તર્જ.

મએમુ—આજ કલ ઉલ્ફત હયે તુજકો ખુશ નસીબોંકી પસન્દ,
આવે ચાહત કીસ તરાહ હમસે ગરીબોંકી પસન્દ;
દુશ્મનો પર દેતે હો જાં દોસ્તોંકો છોડ કર,
કીજીએ ઉલ્ફત હબીબ હમસે હબીબોંકી પસન્દ;
કર ઇલાજ અબ મેરા અયે ઇસી તેરા બીમાર હું,
બસ દવા આતી નહી મુજકો તબીબોંકી પસન્દ;
ગુલશને આલમમે બેશક અયે ગુલે યકતા હયે તુ,
ચાહ તેરે દીલકુ હયેગી અન્દલીબોંકુ પસન્દ;

મઝકુર-તર્જ.

અન્જુમનઆરા—યેક પીદર હયે યેક માદર યેક ખુદા હયે યેક દોસ્ત;
ઈસ્કકે મઝહબમે ગર દેખો રવા હયે યેક દોસ્ત.
દસકો દે જો યેક દીલ વો બુલ હવસ આશક નહી,
કએસકાભી યેક દોસ્ત ફરહાદકા હયે યેક દોસ્ત;
છોડ દું મંએ કીસ તરાહ અબ દોસ્તી ઉસ દોસ્તકી,
દો જંહા જબ છાન મારા તબમીલા હયે યેક દોસ્ત;

બયેત.

મએમુ—છોડ દે તુ ધીઆન ઉસ્કા સબ મયસ્સર હયે તુજેહ,
રસીયાહકા ગમ અબસ અયે આહે અન્વર હયે તુજેહ

મુસદસ.

અન્જુમન—અબ કીસી શએકા નહી હયે મુજકો પરવા બદખીસાલ.
હયે તસવ્વરમે મેરે ઈસાકે મરનેકા ખીયાલ;
તુ કયા જાને રસીયા ઉસ યારકા હુસ્નો જમાલ;
કોર માદર ઝાદ કયા ખુરશીદકા જાને કમાલ.
મુજકો લીલ્લાહ છોડ દે જાઊં નલાશે યારમે,
દેખ મરજાઊંગી વર ન હીજરકે આઝારમે.

(અન્જુમનઆરા મએમુખીસાલકો ધકાદેના, મએમુ ઝમીનપર ગીરજાના, અન્જુમનઆરા ચલે જાના, ઉઠતે ઉઠતે કહેના)

મુસદસ.

મએમુ—હાયે તેરે વાસ્તે કયેસા હુવા હયેરાં મંએ,
આશકે સાદિક હું છોડુંગા ન તેરા ધીઆન મંએ;
તુજકો પહેલે મારકર ફીર દુંગા અપની જાન મંએ,

તેરેહી હમરા પાઓ કલ્ફકા અયેવાન મંએ.
તુ કહા મુજકો ગીરા જાતી હયે મેરે સાથસે.
હશ્રતક તેરી રેહાઇ હો ન મેરે હાનસે.

(શાહપાલકા આના જાનેઆલમ જાન કે મઐમુખીસાલકો શીર જમીનપર પીછાડકે છાતીપર બયેઠ કે કહેના) .

અબીયાત.

શાહપાલ—કહો ફતહ મુજપર તુ કયા પાઓગા.
કંહા અબ મેરે હાતસે જાયેગા;
મેરે કાલઅકો તોડ કર નાબકાર,
મેરેસે છુડાયાં મેરી ગુલોઝાર;
કરૂં તેરે શીનેકો ખન્જરસે ચાક,
હુઈ દુનીઆ તુજસે અયે નાપાક પાક.

(ખન્જરસે મારના મઐમુખીસાલ તડપતે રહેના, શાહપાલ અન્જુમનઆરાકા હાત પકડકે કહેના.)

બયેત.

શાહપાલ—
ગઇથી મેરે હાતસે બેહયા, મગર હશ્ર તક અબ ન હોગી રેહા.

(શાહપાલ અન્જુમનઆરાકો લેકનના મઐમુ તડપતે કહેના)

અબીયાત.

મઐમુ—મેરા અફસોસ પુરા કામ હુવા,
જખ્મસે દમમે મંએ તમામ હુવા;
હાયે કયું મંએને બેવફાઇ કી,
આખરૂ ખોઇ આશનાઈ કી;

મુજસા હોવે જો કોઈ બદકીરદાર,
દેખ કર હાલ મેરા હો હુશીયાર;
કયા બુરાઇસે આયા મેરે હાત,
હાત ખાલી ચલાકોઈ નહીં સાત:
મરતા અફ્સોસ કરકે નેકી અગર.
કીસ લીયે જાતા રૂસીયાહ બન કર;
થી જો મુદ્દત કે ઝીન્દગીકી ઉમીદ,
બસ ઝહનમ કીયા હું મંએને ખરીદ;
યારો હરગીઝ ન કરના કામ બુરા,
કરો બદકારીસે ન નામ બુરા.
(મરજાના મએમુબીસાલકા.)

બાબ ચોથા—પરદા પહેલા.

બાગ.

(અન્જુમનઆરા બેજાન પુતલેકી તરાહ હોઝપર ખડી હુવી નઝર આના શાહપાલ બન્દરકી શકલમે સોતા હુવા નઝર આના. જાને આલમ સએર કરતે હુવા દાખલ હોના, અન્જુમન-આરાકો દેખ આલમે હયેરતમે કહેના)

અબીયાત.

જાનેઆલમ—મંએ કયા દેખતા હું યે તાલાબગે.
કે અન્જુમનઆરાકો ગીરદાબ મે;
યે શાહપાલ બન્દર બના નાબકાર,
મંએ બન રીંચ પારકા કર દીલ ફેગાર.

(જાનેઆલમ લોહુ સુલેમાની નીકાલકર પડના ઉસકા બંદરકો
જમીન શક હોના, જાનેઆલમ રીંછ બનકે બન્દરકો
માર ફીર અપની અસલી સુરત બનજાના
અન્જુમનઆરા આકે જાનેઆલમસે
બગલગીર હોના,)

ઘુન-સારંગ-ગઝલ.

કમાનક તેરે જુદાઇકે સદમે ઉઠાયે દીલ—તર્જ.

અન્જુમનઆરા—ફીર હકને દીખાયા મુજેહ દીદાર તુમારા,
આતાથા તસવ્વર મુજેહ હરબાર તુમારા;
ગમે લએટતીથી હીજરમે અંગારોપે સાહેબ
યાદ આતાથા જબ ફુલસા રૂખસાર તુમારા;
ગર તુમ ન યહાં આતે તો જાં દે દેતી અપની,
બીન આપકે ક્યું કર જીએ બીમાર તુમારા;
મુશ્કીલ હુવી આસાન ચલો જાયે વતનકો,
હાફેજ મેરા અલ્લાહ મદદગાર તુમારા;
(જાના દોનોકા)

બાબ ચૌથા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(ખ્વાજાસરાકા આના ગાતે હુવે)

મડમ સાબ રાબાયા બોલો—તર્જ.

ખ્વાજાસરા—ચકી જાન જાઉં કંહા;
 જયેહું યંહા ભટકા જંહા જાઉં કંહા—ચકી.
 કુત્તા ભોંકા શેરને ચીખા ડરકી ડરકા હોલ,
 કંઓલા કંઓલા જી હયે મેરા ખાએ કંહોના હોલ—ચકી.
 ભુત કંહી હયે ભંગેસાસુર હયે હયે કંહી ચુડેલ,
 કમ્મે મુજકુ ડર યેહી હયે ન દે કોઇ ઢકેલ—ચકી.
(આના સાહેરાકા ખ્વાજાસરાપર આશક હો કે ગાના)

લાવની.

કયા ઠુમક ચાલ ચલતી—તર્જ.

સાહેરા—મીલા મુજેહ સનમ પીઆરા—અયે દીલ આરા,
 તુજપે સદકે રહુંગી—ઔર સહુંગી નાઝ તેરા સારા;
ખ્વાજાસરા—યે બલાં કંહાસે આઇ—મુજેહ ખાઇ,
 બસ દેખકે ઇસકી શકલ મેરી જાં તનસે ગભરાઇ;
સાહેરા—તુમ સોંચતે કયા પીઆરે—ઇધર આરે,
 મેરે આતે નહી કયા પસન્દ તુજકો ચમકતે રૂખસારેં;

ઝુલ.

ખ્વાજાસરા—તેરી સુરત પર લાહોલ,
સાહેરા—દેખ કએસા હયે મેરા ડઓલ,
ખ્વાજાસરા—તુ ચુડેલ હયે યા ગઓલ,
સાહેરા—હયે નકશા હુરકા સારા—દીલઆરા.

બયેત.

ખ્વાજાસરા—હયે મુંહપર તેરે લાનત વો ફાએશા;
 મુજેહ તુજસે હયે નફરત વો ફાએશા;

સાહેરા-હયે મુજસે તુજેહ નફરત વો બદગુમાં,
તેરી કયું ન ચીર લે હું દસઆન જાં

(સાહેરા ખ્વાજાસરાકો ઝમીનપર પછાડના આના જાનેઆલમ અન્જુમનઆરાકા. જાનેઆલમ સાહેરાકો ઝમીનપર પછાડ છાતીપર બયેઠ ખન્જર નીકાલકે કહેના)

અબીયાત.

જાનેઆલમ—અભી કરતાં હું તેરા સીના ફેગાર,
સાહેરા—ખુદારા અયે શાહઝાદે મુજકુ ન માર;
ખ્વાજાસરા—અભી જાનેઆલમ કરો ઈરકો હાર,
જાનેઆલમ—એ ખ્વાજાસરા ખુનસા હયે બદશઆર,
તુ ઈરપર સીતમ કરતીથી નાબકાર;
સાહેરા—દવા લો મંએ દેતી હું એક આશકાર,
જાનેઆલમ—દવા કયા હયે વો જલ્દ લાબદશઆર;
સાહેરા—જીસે ખાકે નામર્દ હો મર્દ યાર,
ખ્વાજાસરા—તો છોડો ખુદારા ઈસે શેહેરયાર;

(જાનેઆલમ અન્જુમનઆરાસે પુછના)

જાનેઆલમ—હયે કયા આપકી મરઝી અયે ગુલઓઝાર,
અન્જુમનઆરા—દગાકે ન કરનેકા લેલો કરાર;
જાનેઆલમ—ન કરના તુ મુઝસે દગા ઝીન્હાર,
સાહેરા—સુલેમાનકી હયે કસમ ઝીશઆર;

(જાનેઆલમ સાહેરાકો છોડ દેના, સાહેરા યેક શીશી દવાકી દેના ખ્વાજાસરા ખુશ હોકે કહેના)

ખ્વાજાસરા—લો ખ્વાજાસરા મર્દ હોતે હયે યાર,

નસર.

સાહેરા—લે તીન તોલે ઇસ્સે ગીન તુ ખાલે પીઆરે તીન દીન.
સોલાકા તેરા હોવે સીન ન હો ચએન શીર ઓરત કે બીન;
(સાહેરાકા જાના ખ્વાજાસરાકા કેહના)

ખ્વાજાસરા—
શીર તો ન હરગીઝ ખાઉં મંએ ઓરત કહાંસે લાઉં મંએ,
મસ્તીમે. ગર કભી આઉં મંએ ક્યા મુફતમે મરજાઉં મંએ;

જાનેઆલમ—વો મરજાયે હરગીઝ ન ડર હાં તુઝકો દેંગે માલોઝર.
દોઆરસે શાદી તુ કર મત છોડ સુબ્હો શામ ઘર;
બહેતર હયે જાકે જલ્દતર પાંવકો મેરે દે ખબર.
મંએ મેહેરકે જા બાગે પર ઉડકર લે આતા હું મગર;

ખ્વાજાસરા—કુચ માહતીલઅતકા ખીયાલ,
જાનેઆલમ—હયે નામસે ઉસકે મલાલ;
અન્જુમનઆરા—ક્યા હોગા ઉસ બેકસકા હાલ.
જાનેઆલમ—જા જલ્દ મત કર કીસો કાલ.
(જાના ખ્વાજાસરાકા આના માહેતીલઅત જાનેઆલમકા દામન
પકડકે ગાના)

ધુન—બરવા—પેહ

ગનકી આસ રહી મનમેરે—તર્જ.

માહતલઅત—મોરી યે બીનતી સુનો મોરે પીઆરેરે;
મીટે મોહ મનસે સુખ સારેરે—મોરી.
કાહે પીયા પીયા રૂસે મોસે પઇયા પડત હું માનોરે,
ધરેગા માન ક્યા તુમરા સાજન ચેરીજો મોહેકો જાનોરે-મોરી.

ધુન-અમીર કલ્યાન—ઠુમરી.

વો પીઆરી માન માન—તર્જ.

અન્જુમનઆરા—શાહઝાદે કર તુ ધીઆન—શાહઝાદે.

લાખોં તેરે લીયે સદમે સહી હયે,
તુજપર કુરબાં હોકે રહી હયે;
બલકે દેતી હયે જાન—શાહઝાદે.
હયે તેરી ચાહનેવાલી હર હાલ, કરૂ ન ઇસે પામાલ,
ઇસકો ગલેસે જલ્દ લગાલે;
મુજકો હયે યે અરમાન—શાહઝાદે.

મજકુર તર્જ.

જાનેઆલમ—માંએ તો તાબ્યા હું અયે જાન—માંએતો.

તેરેહી હુકમકી થી ઇન્તેઝારી,
તુમને જો ફરમાયા પીઆરી;
બજાં લાઉં ફરમાન—માંએ.
ઇદર આ આશકે સાદેક મેરે, કદ્ર કરૂં તેરી,
સીતમકા મેરે મઆફ તુ કરદે,
ચાહું તુજેહ હરઆન—માંએ.

(જાનેઆલમ માહતીલઅતસે બગલગીર હોના બાદ જાના સબકા)

બાબ ચૌથા—પરદા તીસરા.

દિવાનખાના.

(ફેરોઝશાહ જુદાઇયે જાનેઆલમમે ગાના)

ધુન-ભયેરવી-ગઝલ.

મરતા હું તેરે હીઝરમે અપે ગાર ખબર લે-તર્જ.

ફીરોઝશાહ-જાતા હી રહા હીઝરમે આરામ જીગરકા;
દીખલાયેં ન દુશ્મનકો ખુદા દાગ પીસરકા—જાતા.
જીસ દીનસે હુવા ગુમ નઝર આતા નહી મુજકો;
મીલતા નહી અફસોસ પતા નુરે બસરકા—જાતા.
આંખોમે ગરારત નહી અંધેર જહાં હયે;
ક્યા ખાક નઝર આગે ગયા નુર નઝરકા—જાતા.
ગર વો નહી ઝીન્દા તો મુજેહ મઓત હે યારબ;
યે રન્જ સહા જાતા નહી શામો સહરકા—જાતા.
(ખ્વાજાસરા નાચંતે હુવે દાખલ હોના ગાતે ગાતે)

ગરબા—તર્જ.

ખ્વાજાસરા-મુઝદા તુમકો દેને આગે શાદ હો જાઓ,
તુમને શાદીકા દીન પાઓ શાદ હો જાઓ;
અપને જાને આલમ આગે શાદ હો જાઓ,
તીન બીબીયાં સાત લે આયે શાદ હો જાઓ;
(આના જાનેઆલમ અન્જુમન આરા વો મેહેરે નીગાર
વો માહાતીલઅત, બાદશાહકે બગલગીર હોના સબકા)

ધુન-કલ્યાન-મરનથી.

ફીરોઝશાહ-હુવા ગુમ તુ જબસે થા આંખે નુરે અયેન;
કે યેક પલ તેરે બીન ન થા દીલકો ચએન—હુવા ગુમ.
યે મીલાયા પીસરસે ખીદરકો કરીમ;
યેહી હયે ઝબાપર દોઆ દીનઓ રએન—હુવા ગુમ.

મજકુર તર્જ.

જાનેઆલમ—જુદા તુમસે હું કબ યે મન્જુર થા;
રહે ઇશ્કસે શાદ મજબુર થા—જુદા.
શીરા ઉમરકે બાયેસ મંઓ હઓરે જહાં;
યેહી હો મનમ ગયેરતે હુર થા—જુદા.
માહુતલઅત—બરાયે ખુદા દેખાયે મેરા હાલ;
કીયા આપકે બેટને પાએમાલ—બરાયે.
ગુઝોસ્તા સબી ભુલી હું રન્જોગમ;
હુઆ જય મહેરબાં ગે સાહેબ જમાલ—બરાયે.
ફેરોઝશાહ—આયે સાહઝાદીઓ મેરી દુખ્તર હો તુમ,
ગેરે ઘરમે યક દમ ન ગુઝાર હો તુમ—આયે.
તુમ આ ઇસમે હાતે મીલાહાંસા સીતાબ;
હમેશા શાદુરતા ગુલેતર હો તુમ—આયે.
(ફેરોઝશાહ દોનોકે હાત બતો આલમકે હાતમે દેકે ગાના સબકા.)

ઠુમ-સીંધડા-તર્જ-આંગ્રેજી.

કદમ બિઢાઓ કદમ-તર્જ.

સબ—ફઝલે ખુદાસે આજ શાદીકી ધુમ ધામ હયે,
મશહુર જાનેઆલમ હયેગા ઉમરકા નામ;
ફરતે ખુશીસે યે વીર્દ ઝબાં મુદામ હયે,
અયેશો નશાતમે ના ગુઝરે સુબહોશામ;
હયે શાદ બાદશાહ ઓર શાદ ખાસો આમ હયે,
હયે બાદશા ખુશીસે મસ્ત લાકલામ;
અફસાનએ અજાયબ હો ગયા તમામ હયે,
હીન્દુકો રામરામ હો મોમેનો સલામ.

સમાપ્ત.

મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કુંપનીએ
પ્રગટ કરેલાં પુસ્તકો.

શાળોપયોગી પુસ્તકો.	રૂ.	આ.
સેન્ડફર્ડ મર્ટનના મિનીંગ (૧૫૦ પાનાના)	૦	૧૨
રોયલ સ્કુલ પ્રાઈમરના મિનીગ.	૦	૪
રોયલ રીડર નં૦ ૧ લાના મિનિંગ	૦	૬
રોયલ રીડર નં૦ ૨ જાના મિનિંગ	૦	૮
રોયલ રીડર નં૦ ૩ જાના મિનિંગ	૦	૧૦
રોયલ રીડર નં૦ ૪ થાના મિનિંગ	૦	૧૦
રોયલ રીડર નં૦ ૫ માના મિનિંગ	૦	૧૨
હાવર્ડકૃત પ્રાઈમરના મિનિંગ (મોટા)...	૦	૪
હાવર્ડકૃત અંગ્રેજી બીજી ચોપડીના મિનિંગ	૦	૬
ફારસી આમોદન નામનો અં૦ ગુ૦ તરજુમો... ...	૦	૨
શાળોપયોગી કોષ્ટકો	૦	૧
ન્યુ રોયલ નંબર ૧ લાના મિનિંગ	૦	૬
ન્યુ રોયલ નંબર ૨ જાના મિનિંગ	૦	૮
ન્યુ રોયલ નંબર ૩ જાના મિનિંગ	૦	૧૧
ન્યુ રોયલ પ્રાઇમરના મિનિંગ...	૦	૩
શોર્ટ સેન્ટેન્સીસ (અંગ્રેજી અને ગુજરાતી)	૦	૨
બાળમિત્રના મિનિંગ	૦	૩
બાળ ચિત્રપોથી અથવા ગુજરાતી પેહેલી ચોપડી ...	૦	૧
વિકારની નોટસ	૦	૧૨
લેમ્બસ ટેલના નોટસ	૦	૧૨

વારતાઓના પુસ્તકો.

ગીરધર કૃત રામાયણ . ૨ ૮ ૦ | જાળંધર આખ્યાન ... ૧ ૮

મદાલસા આખ્યાન... ૦ ૮ ૦
શ્રીવિલાસ ગરબાવળી.. ૦ ૮ ૦
દલપત અને ધનપાળની વારતા ૦ ૨ ૦
સજ્જનતામેળવાનાંસાધન૦ ૨ ૦
પાર્વતિ લક્ષ્મીજીનો સંવાદ૦ ૧ ૦
ફીડલ શીખવાની ચોપડી૦ ૮ ૦

ક્રીકેટ ગાઈડ... ... ... ૦ ૧ ૦
દરેક માણસ જાતે વૈદ્ય. ૧ ૦ ૦
કલગી ગાયન સંગ્રહ.. ૦ ૧૨ ૦
મુરખાની વારતા.. ... ૦ ૧૨ ૦
અભીમન્યુનો ચક્રાવો.. ૦ ૮ ૦
ઓખાહરણ ૧ ૦ ૦
રૂક્ષ્મણી આખ્યાન. ... ૦ ૬ ૦

વલ્લભકૃત કાવ્ય પુસ્તક ૧ લું. ૦ ૧૨ ૦
વલ્લભકૃત કાવ્ય પુસ્તક ૨ જું. ૦ ૧૨ ૦
પ્રેમરાય અને પ્રેમગવરી ૦ ૪ ૦
રૂપસુંદરીકૃત ફરતા પ્રકાશ... ... ... ૦ ૪ ૦

ઊરદુ હરફમાં છાપેલા પુસ્તકો.

તોહફએદીલઝીરબનજીર૦ ૧ ૦
ગુલશને બાહાર અફઝા. ૦ ૨ ૦
નકશે સુલેમાની. ... ૦ ૨ ૬
અન્જામે સખાવત. ... ૦ ૫ ૦
અલીબાબાને ચાલીસ ચોર૦ ૩ ૦
ગુલશને બેદાદ... ... ૦ ૩ ૦
ગુલશને બેખાર. ... ૦ ૩ ૦
લયેલી મજનુ... ... ૦ ૨

નયરંગે ઈશ્ક ૦ ૪ ૦
દાદે દરિયા ૦ ૩ ૦
નતીજએ અસમત, ... ૦ ૩ ૦
ગુલફશાને બેનઝીર. ... ૦ ૪ ૦
અકસીરે આઝમ ... ૦ ૪ ૦
ગુલેબકાવલી નથ ... ૦ ૪ ૦
હાતમતાઈ ૦ ૪ ૦
માહમુદશાહ ગજનવી.. ૦ ૪ ૦

નાટકનાં પુસ્તકો.

ગુલશને બેખાર ઉર્ફે તમાશાએ પુરબહાર (કે જેની અંદર નવ ઉરદુ બેસો, બે જલસા, બંદગીઓ, બન્જારાના ગાયનો, તથા મુજરાઓમાં ગવાતી ૧૫૦ ગજલોનો સંગ્રહ કીધો છે)... ... ... ૧ ૪ ૦
ચંદ્રસેનને ચન્દ્રપ્રભા નાટક ૦ ૬ ૦
નંદા દુઃખદર્શક ૦ ૬ ૦
છેલ સેલાણી અને વિક્રમચરીત્ર નાટક... ... ... ૦ ૬ ૦

તમાશાએ નતિજએ અસ્મત	૦	૬	૦
અન્જામે સખાવત (ઉર્દૂ બાદશાહે ગોદાદોસ્ત)	૦	૫	૦
ચંદન મલ્યાગરી નાટક (પાંચમી આવૃતિ)	૦	૪	૦
તમાશાએ ચાંદની	૦	૪	૦
મેંકેઝના (ઉર્દૂ અફસરે ચુરતર)	૦	૪	૦
તોહફયે દીલકોશા (ઉર્દૂ નઈ ઇન્દર સભા)	૦	૩	૦
સોબતે અસર અથવા મોહન દુખદર્શક	૦	૩	૦
નયરંગે ઇશ્ક	૦	૪	૦
નકશે સુલેમાનીનો ઉરદુ ખેલ	૦	૩	૦
ગુલશને બાહાર અફઝા (ઉર્દૂ નઈ ઇન્દર સભા)	૦	૨	૦
ગુલેબકાવલી નવી	૦	૪	૦
અન્જામે સુખન (ઉર્દૂ તીરીયા ચરતર)	૦	૩	૦
ગુલશને બેખાર (ઉર્દૂ બુલબુલે બીમાર)	૦	૩	૦
અલીબાબા ચાલીસ ચોર	૦	૩	૦
દાદે દરિયા (ઉર્દૂ બાદશાહ ખુદાદાદ)	૦	૪	૦
ઇશ્ક નવ બહાર (ઉર્દૂ ચંદ્રવદન મીહીયાર)	૦	૨	૦
નંદરાજા અને રાણી સુલોચનના ગાયનો.	૦	૨	૦
લયેલી મજનુ.	૦	૨	૦
ધ્રુવ આખ્યાન ખેલમાં ગવાતાં ગાયનો	૦	૧	૬
રસીકાનો અતી રમુજી ફારસ.	૦	૧	૦
ચાલાક શકરબી તથા ગુરૂજીની ગડબડનો ફારસ	૦	૧	૦
શ્રીકૃષ્ણવીલાસ ગાયન.	૦	૨	૦
મોતીશા અને દાદી વહુનો ફારસ.	૦	૨	૦
જલસએ સનોબર	૦	૩	૦
અકસીરે આઝમ (ઉર્દૂ તીલસ્માતે સુલેમાની)	૦	૧	૬
ચાંપરાજ હાડાના ગાયન	૦	૧	૦
ભરથરીના ગાયન	૦	૧	૬
ગુલીસ્તાને ખાન્દાને હામાન.	૦	૪	૦

ગુલીસ્તાને રાગ ભાગ પેહેલો. (પ્રખ્યાત ગાનારીના ગાયનો.) ० ३ ०
ફસાનએ આજાયબ... ... ... ० ४ ०

બીજા નાટકનાં તથા પરચુરણ પુસ્તકો.

હિંદુસ્તાની ગાયન સંગ્રહ ભાગ ૧, ૨, ૩. દરએકનો. १ ० ०
સીતમે હામાન ઉર્ફે ફરેબે અનજામ ० ८ ०
અંજામે ઉલ્ફત ઉર્ફે હુમાયુન નાસીર ० ६ ०
જફાએ સીતમગર... ... ... ० ६ ०
બેનજીર બેદરે મુનીર. ० ४ ०
પુરન ભગત. ० ४ ०
હાતમઆીન તઈ ઉર્ફે આફસરે સખાવત ० ६ ०
ઇનસાફે માહમુદશાહ ગઝનવી ० ८ ०
જુલ્મે આઝલમ ઉર્ફે જૈસા બો વૈસા લો ० ६ ०
ફરેબે શીતના ઉર્ફે ગાફીલે જર ० ६ ०

સઓપુસ સુલેમાન ...	०	६	०	રૂકમણી હરણ. ...	०	१	०
ખ્વાબે ગોલજાન ...	०	६	०	ગોપીચંદ નાટક(ગુજરાતી)	०	६	०
આજાએબાતે પરસ્તાન..	०	६	०	મૃચ્છકટીક નાટક ...	०	८	०
ગુરે રાનાદશાહ ...	०	६	०	કેરખુ ચેલાના ગાયન,...	०	१	०
નીલસમે બંદગી ...	०	८	०	મદાલસા...	०	१	०
જાંગીરશાહ નાટક. ...	०	२	०	વીરસિંહ ચંદ્રિકા ...	०	१	०
શકુન્તલા	०	३	०	નાનાક બાજીરાવ પેશવાનોખેલ	०	३	०
સાહેવંત સાવલીંગા. ...	०	१	६	હાથનો ચાકરો... ...	०	३	०
કામરોન રંગીલાના ગાયન	०	१	०	સાહજન શાહપરી ...	०	२	०
ઓખાહરણનો ઓપેરા.	०	१	०	ગુલબહારે મુજફરશાહ..	०	२	०

આ સિવાય હરેક જાતની નાટકની, વારતાઓની, અંગ્રેજી, ગુજરાતી, ઉરદુ ચોપડીઓ પણ મળશે. જથાબંધ લેનારને કમીશન ઘણુંજ સારૂં આપવામાં આવશે

મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કુંપની,

ઠેકાણું—મુંબઈમધ્યે ભુલેશ્વર આગળ.

જો તમારા દીલને ખુશ કરવું હોય તો નીચે લખેલી
ચોપડીઓ ખરીદ કરો.

ગુલીસ્તાને રાગ.

ભાગ પહેલો.

(કે જેની અંદર પ્રખ્યાત ગાનારીના ગાયનો જેવાં કે જાત જાતની
ગઝલો, ઠુમરીઓ, લાવનીઓ, હોરીઓ, કાફીઓ વગેરે
સમાયેલી છે કે જે હજુસુધી છપાઇ નથી.)

કીમ્મત ફક્ત ત્રણ આના.

નવો ખેલ—નવો ખેલ—આખો ખેલ!

ગુલીસ્તાને ખાન્દાને હામાન.

(આ ખેલના ગાયનો છપાયાં છે પણ [illegible] ની સાથે
હજુસુધી આખો ખેલ છપાયો નથી; અને આખા ખેલની
ચોતરફથી માંગણી હોવાને લીધે અને વળી કેટલાએક
હમારા મીત્રોની ખાસ ફરમાશથી છપાવી બાહેર
પાડ્યા છે, જેની ખુબી જેઓએ ખેલ
જોયો છે તે જાણે છે.)

કીમ્મત ફક્ત બાર આના.

વેચનાર તથા પ્રગટ કરનાર.

જગન્નાથદાસ ભગવાનદાસ કંપની,

ઠેકાણું:—ભુલેશ્વર મુંબાઇ.

જાહેર ખબર.

ઘણીએક જાતની અકસીર દવાઓ વેચવાની છે. કે જે દરેક માણસને રાખવાની જરૂર છે. કારણ કે ઘણીજ ફાયદાકારક છે, અને વળી ગરીબોને લેવાને સગવડ પડે માટે કીમ્મત ઘણી જુજ રાખીછે. આ દવા હમોએ લાંબા વખત સુધી અજમાએસ કીધા પછીજ બહાર કાઢી છે. અને જે દરદીઓએ એનો ઉપયોગ કર્યો છે તેઓને તરતજ ફાયદો માલુમ પડયો છે.

(૧) તાપની દવા.

(એક સીસીના આના ૪.)

આ દવા ત્રણ દિવસ સુધી ચાલસે અને કોઈબી જાતનો તાપ અથવા બોખાર દુર કરસે, અને વળી તેની સાથે બગડી ગએલું લીવર અને લોહી સુધારસે. દરદીએ ત્રણ ચાર સીસી વાપરવાની અવશ્ય જરૂર છે. અને ત્યાર પછી તેનો ગુણ તરત માલમ પડસે.

(૨) સંધી વા અને લખાવાના દરદો સારૂ આંગને મસલવાનું (લીનીમેન્ટ) તેલ તથા ખાવાની ગોલી.

(બે સીસીના આના બાર)

આ તેલ આંગને મસલવાથી અને આ ગોલીઓ ખાવાથી વાનું તથા લખવાનું દરદ જાય છે, અને ગમે તેવા ચસકા અથવા પેન મારતી હોય તેને જરૂર દુર કરે છે. એક દિવસમાં બે ત્રણ વખત મસલવાથી તથા ગોલી ખાવાથી ખચીત ફાયદો થસે.

(૩) ખાંસીની ગોલીઓ.

(એક સીસીના આના છ.)

આ ગોલીઓ ઘણીજ અકસીર છે. અને ગમે તેવા ખાંસાથી બેજાર થઈ ગયેલા આદમીને દહાડામાં બેત્રણ વાર લીધાથી આરામ થાય છે.

(૪) જુલાબની ગોળીઓ.

(એક શીશીના આના છ.)

આ ગોળીઓ ઝાડો લાવવાને ઘણીજ અકસીર છે. એ ગોળી રાતના સુતી વખતે લીધાથી વગર દુખાવે કરવે ઝાડો આવે છે. અને લીવરને ઘણોજ ફાયદો કરે છે.

(૫) વાયોલેટનું દાંતનું મંજન.

(એક શીશીના આના છ.)

આ મંજન લગાડવાથી મોહાડાની દુર્ગંધી વાસ દુર થાય છે. પેઢામાંથી લોહી જતું હોય તે બંધ થાય છે. અને સુજેલા પેઢાં નરમ પડે છે. અને વાપરનારને બોખાર લાગુ પડે તેનો પણ અટકાવ કરે છે, અને સેહેજસાજ બોખાર હોય તેને પણ મટાડે છે. જરૂર પડે તો દહાડામાં બેત્રણ વાર ઘસવું.

(૬) દરાજનો મલમ.

(એક દાબડીના આના છ.)

આ મલમ દહાડામાં બે વખત અથવા એથી વધારે વખત લગાડવાથી કોઇપણ જાતની દરાજ અથવા ખરજવું મટે છે, એટલુંજ નહીં પણ આ મલમથી ખરજવાનો રોગ તદન નાબુદ થાય છે, અને લગાડવાથી આગ પણ બળતી નથી.

(૭) ખાધું પાચન થવાની ગોળીઓ.

(એક શીશીના આના છ.)

આ ગોળીઓ ગમે તેવા સબબથી ખાધું હજમ ન થતું હોય તો દહાડામાં બેત્રણ વખત ખાણું ખાધા પછી લેવાથી ખાધું પાચન થશે, અને ભુખ પણ લાગશે.

ઉપલી દવા મળવાના ઠેકાણાં.

આ દવાઓ ભુલેશ્વર આગળ મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કંપનીની દુકાનેથી, અથવા તેના બનાવનાર મો૦ ફુલભજી હીરમલજી જસુજી પાસેથી, ઠેકાણું ધોબીતલાવ દસનાડી ઘર નંબર ૫૧.

જમનાદાસ ભગવાનદાસ કું.

(સોલ એજન્ટ) ભુલેશ્વર મુંબઇ.